

Druknedødsfald i Danmark i 2019 og 2020

– og udviklingen 1970-2020

Maria Holst Algren
Hannah Ahrensberg
Siri Rosenkilde
Bjarne Laursen
Lau Caspar Thygesen

Druknedødsfald i Danmark i 2020

102 døde ved drukning

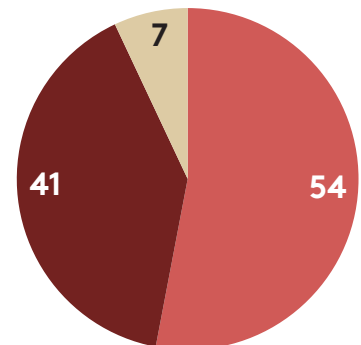
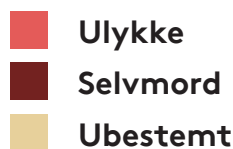
Druknedødsfald

8 ud af ti druknedøde var mænd

65 %

blandt druknedøde var 45 år eller ældre

Antal druknede opdelt på døds måde

Antal fatale drukneulykker opdelt på de tre hyppigste steder

Drukneulykker

Antal fatale drukneulykker opdelt på de tre hyppigste aktiviteter

Druknedødsfald i Danmark i 2019 og 2020

– og udviklingen 1970-2020

Maria Holst Algren
Hannah Ahrensberg
Siri Rosenkilde
Bjarne Laursen
Lau Caspar Thygesen

Intern reviewer: Amalie Timmermann

Copyright © 2022
Statens Institut for Folkesundhed, SDU

Uddrag, herunder figurer og tabeller, er tilladt mod tydelig kildegengivelse.

Elektronisk udgave: ISBN 978-87-7899-572-8

Statens Institut for Folkesundhed
Studiestræde 6
1455 København K
www.sdu.dk/sif

Finansieret af
TrygFonden smba (Tryghedsgruppen smba)
Hummeltoftevej 49
2830 Virum

info@TrygFonden.dk
www.tryghed.dk

Rapporten kan downloades fra:

www.tryghed.dk
www.respektforvand.dk
www.sdu/sif

Forord

Statens Institut for Folkesundhed (SIF) ved Syddansk Universitet (SDU) har på foranledning af TrygFonden udarbejdet denne rapport, der præsenterer omfanget af og årsagerne til druknedødsfald i Danmark som følge af ulykker, selvmord og drab. I nærværende rapport er der primært fokus på drukneulykker. Langt de fleste druknedødsfald i Danmark skyldes ulykker, som kan forhindres. Druknestatistik er derfor et vigtigt redskab i arbejdet med at forebygge drukneulykker, da den giver indsigt i hvor drukneforebyggende indsatser er nødvendige.

Rapporten er en opfølgning på tidligere nationale "druknerapporter", der er udkommet siden 2009. Rapporterne er udkommet årligt, dog med undtagelse af 2021 grundet begrænsninger i adgang til data i forbindelse med COVID-19. Denne rapport er derfor en opdatering af statistik for druknedødsfald for både 2019 og 2020 samt udviklingen siden 1970 frem til og med 2020. Rapporterne består dels af årligt opdaterede tabeller og figurer, og dels af udvalgte temaer, der veksler fra år til år. Dette års tema er drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer har været involveret.

Rapportens tal og analyser er primært baseret på data fra dødsattester, hvor dødsårsagen er angivet som drukning. Derudover er der suppleret med andre kilder, herunder presseklip om drukneulykker indsamlet af TrygFonden, rapporter over redningsaktioner i danske farvande og avisartikler indsamlet af Søsportens Sikkerhedsråd samt data fra Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed. Information om danskere druknet i udlandet er indhentet fra SOS International samt fra presseklip. Nærværende rapport omfatter kun perioden til og med 2020, da indhentningen af dødsattester først afsluttes ca. et år efter slutningen af et kalenderår. Tal for 2021 fra Dødsårsagsregisteret foreligger derfor først i slutningen af 2022. Dog vil der i denne rapport være en prognose på antal drukneulykker og druknedødsfald i 2021 baseret på presseklip.

Maria Holst Algren (postdoc), Hannah Ahrensberg (videnskabelig assistent), Siri Rosenkilde (videnskabelig assistent), Bjarne Laursen (seniorforsker) og Lau Caspar Thygesen (professor), SIF, SDU, har gennemført analyserne og udarbejdet rapporten. Tak til adjunkt Amalie Timmermann, SIF, SDU, for kritisk gennemlæsning af rapporten.

Tak til Søsportens Sikkerhedsråd for at stille oplysninger til rådighed, til Sundhedsdatastyrelsen for at levere dødsattester og sygehusregistreringer og til Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed for at stille deres registreringer til rådighed. Rapporten er finansieret af TrygFonden, som også har bidraget med data og sparring.

København, 15. juni 2022

Morten Grønæk
Direktør
Statens Institut for Folkesundhed,
Syddansk Universitet

Rie Odsbjerg Werner
Direktør
TrygFonden

Indhold

Oversigt over tabeller og figurer	6
Læsevejledning.....	8
Sammenfatning.....	9
English summary	12
1. Indledning.....	15
1.1 Formål	15
1.2 Begreber anvendt i rapporten	15
2. Druknedødsfald.....	16
2.1 Druknedødsfald i 2019 og 2020	16
2.2 Druknedødsfald i 2001-2020.....	18
Omfang og døds måde	18
Køns- og aldersfordeling.....	19
Bopælsland	21
2.3 Druknedødsfald i 1970-2020.....	21
Omfang	21
Udvikling over tid	21
3. Drukneulykker (fatale)	25
3.1 Drukneulykker i 2019 og 2020	25
Omfang	25
Køns- og aldersfordeling.....	25
Sted for drukneulykken.....	26
Aktivitet før drukneulykken.....	28
3.2 Drukneulykker i 2001-2020	30
Omfang	30
Køns- og aldersfordeling.....	30
Sted for drukneulykken.....	31
Aktivitet før drukneulykken.....	33
Andre til stede på ulykkestidspunktet.....	46
Genoplivning forsøgt	46
Drukneulykker blandt børn.....	47
Alkohol, stoffer og drukneulykker	48
Drukneulykker i hver af de fem regioner	52
4. Selvmord ved drukning	55
4.1 Omfang og udvikling	55
4.2 Sted for hændelsen	56
4.3 Årsager til selvmord ved drukning	57

5. Sygehusbehandlede drukneofre	58
6. Datamateriale og metode	60
6.1 Datamateriale	60
6.2 Opgørelse af druknedødsfald, aktivitet og sted	63
6.3 Revurdering af døds måde	64
6.4. Datakvalitet.....	65
Referencer	67
Bilagstabeller	68

Oversigt over tabeller og figurer

Tabeller

Tabel 1. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og periode.....	18
Tabel 2. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde for alle druknede i Danmark	18
Tabel 3. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og køn.....	19
Tabel 4. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og alder.....	20
Tabel 5. Druknedødsfald i perioden 2001-2020, opdelt på bopælsland	21
Tabel 6. Danskere druknet som følge af drukneulykker i udlandet i 2019 og 2020.....	25
Tabel 7. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på alder og år.	31
Tabel 8. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og årligt gennemsnit.	31
Tabel 9. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og alder.	32
Tabel 10. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og køn.....	33
Tabel 11. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og år	34
Tabel 12. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og alder.....	35
Tabel 13. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og køn.....	36
Tabel 14. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og måned.....	37
Tabel 15. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og alder.....	43
Tabel 16. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på alder og år	44
Tabel 17. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og køn.....	44
Tabel 18. Fatale badeulykker 2001-2020 opdelt på alder og køn.....	45
Tabel 19. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og måned.....	46
Tabel 20. Andre til stede ved fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet.	46
Tabel 21. Genoplivningsforsøg 2001-2020, opdelt på aktivitet. Antal og procent.	47
Tabel 22. Fatale drukneulykker blandt 0-17-årige 2001-2020, opdelt på år.....	47
Tabel 23. Fatale drukneulykker blandt 0-17-årige 2001-2020, opdelt på alder og aktivitet	48
Tabel 24. Selvmord ved drukning 2001-2020, opdelt på alder og år.	56
Tabel 25. Selvmord ved drukning 2001-2020, opdelt på sted og køn.....	56
Tabel 26. Overlevende sygehusbehandlede drukneofre 2019 og 2020, opdelt på alder	58
Tabel 27. Overlevende sygehusbehandlede drukneofre 2005-2020, opdelt på alder og år.....	59
Tabel B1. Antal druknedødsfald i Danmark i perioden 1970-2020 opdelt på døds måde og år	68
Tabel B2. Antal fatale drukneulykker i Danmark i perioden 1970-2020 opdelt på år, køn og alder.....	70

Figurer

Figur A. Døds måde for de 102 personer, der druknede i 2020.....	9
Figur B. Fatale drukneulykker, opdelt på alder, 2019, 2020 og 2009-2018.....	9
Figur C. Fatale drukneulykker, opdelt på sted, 2019, 2020 og 2009-2018.....	10
Figur D. Fatale drukneulykker, opdelt på aktivitet, 2019, 2020 og 2009-2018.....	10
Figur E. Døds måde fordelt blandt 2.118 druknede i perioden 2001-2020.....	11
Figur F. Fatale drukneulykker 2001-2020.....	11
Figur 1A. Døds måde for de 110 personer, der druknede i 2019.....	16
Figur 1B. Døds måde for de 102 personer, der druknede i 2020.....	16
Figur 2. Druknedødsfald, opdelt på alder, 2019 og 2020, 2009-2018.	17
Figur 3. Druknedødsfald, opdelt på måned, 2019, 2020 og 2009-2018.	17
Figur 4. Antal danskere druknet 1970-2020, opdelt på døds måde	22
Figur 5. Danskere druknet i Danmark 1970-2020 som følge af ulykke, opdelt på køn	22
Figur 6. Danskere druknet i Danmark 1970-2020 som følge af selvmord, opdelt på køn.....	23
Figur 7. Fatale drukneulykker 1970-2020, fordelt på aldersgrupper (0-24 år)	23
Figur 8: Fatale drukneulykker blandt danskere i Danmark 1970-2020, fordelt på aldersgrupper (25+ år)	24
Figur 9: Fatale drukneulykker, opdelt på alder, 2019, 2020 og 2009-2018	26
Figur 10. Fatale drukneulykker, opdelt på sted, 2019, 2020 og 2009-2018.....	26
Figur 11. Kort over fatale drukneulykker i 2020 fordelt på aktivitet.....	27
Figur 12. Fatale drukneulykker, opdelt på aktivitet, 2019, 2020 og 2009-2018	29
Figur 13. Fatale drukneulykker 2001-2020	30
Figur 14. Fatale drukneulykker blandt fritidssejlere 2001-2020.....	38
Figur 15. Fatale drukneulykker ved fritidssejls 2001-2020, opdelt på alder	39
Figur 16. Kort over fatale drukneulykker ved fritidssejls i Danmark 2001-2020	40
Figur 17. Fatale drukneulykker ved badning/svømning 2001-2020, opdelt på alder	41
Figur 18. Kort over fatale badeulykker i Danmark 2001-2020.....	42
Figur 19. Fatale drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn 2001-2020, opdelt på alder.....	47
Figur 20. Kort over fatale drukneulykker i Danmark 2001-2020 i forbindelse med færdsel til fods på havn, samt hvor man er kørt i havn i bil, på cykel eller lignende.	48
Figur 21. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2001-2020.....	49
Figur 22. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2019, 2020 og 2009-2018, opdelt på sted	50
Figur 23. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2019, 2020 og 2009-2018, opdelt på aktivitet	51
Figur 24. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på regioner og år.....	52
Figur 25. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på regioner og år.....	53
Figur 26. Fatale drukneulykker i forbindelse med fritidsaktiviteter i båd 2001-2020, opdelt på regioner og år.	53
Figur 27. Fatale drukneulykker ved færdsel på havn 2001-2020, opdelt på regioner og år.....	54
Figur 28. Selvmord ved drukning 1970-2020, opdelt på køn	55

Læsevejledning

Rapporten består af seks kapitler. Den kan læses i sin helhed eller fungere som et opslagsværk, hvor de enkelte kapitler kan læses hver for sig. Kapitel 1 består af en indledning til rapporten med formål og begrebsafklaring. I de efterfølgende kapitler præsenteres forekomst og karakteristika af druknedødsfald fordelt på druknemåde, hvor kapitel 2 omhandler druknedødsfald overordnet set, kapitel 3 omhandler drukneulykker, kapitel 4 berører drukning som følge af selvmord, og kapitel 5 omhandler sygehusbehandlede drukneofre. Kapitel 3 om drukneulykker er særligt omfangsrigt, da druknedødsfald hovedsageligt forekommer på grund af ulykker. Dertil kommer et afsnit om drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer har været involveret. Afslutningsvis præsenteres datamateriale og metoden anvendt i rapporten i kapitel 6.

Rapporten præsenterer tal for henholdsvis 2019 og 2020, men i beskrivelserne vil der primært være fokus på resultaterne fra 2020, medmindre der ses væsentlige forskelle i 2019 sammenlignet med de øvrige år. Årene 2019 og 2020 sammenlignes med et 10-års gennemsnit fra 2009 til 2018. Derudover præsenteres den historiske udvikling i druknedødsfald fra 1970 til 2020 baseret på Dødsårsagsregisteret, mens der også ses på udviklingen over tid i perioden 2001 til 2020, hvor vi har langt flere detaljerede oplysninger om for eksempel sted og aktivitet for druknedødsfald baseret på gennemgang af dødsattester suppleret med presseklip og andre tilgængelige informationer.

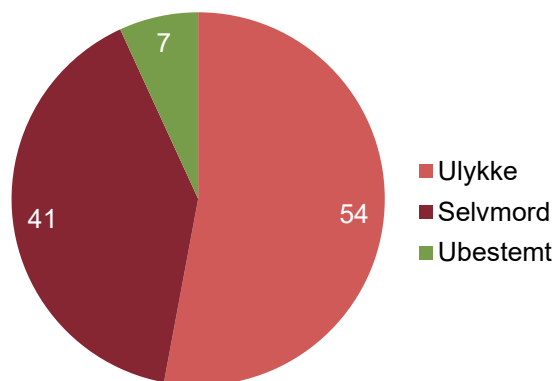
Fagpersoner, der beskæftiger sig professionelt med drukning og forebyggelse af drukning, skelner mellem fatale drukneulykker og non-fatale drukneulykker [1]. I denne rapport beskæftiger vi os primært med fatale drukneulykker, altså drukneulykker med døden til følge. For læsevenlighedens skyld anvender vi begrebet "drukneulykker" om de fatale drukneulykker i denne rapport.

Sammenfatning

Druknedødsfald i 2020

I 2020 døde 102 personer som følge af drukning, hvoraf 54 skyldtes ulykker (figur A). Antallet omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, der druknede i Danmark. Der var i 2020 ikke nogen danskere, der druknede i udlandet, hvilket kan skyldes, at færre danskere rejste til udlandet dette år på grund af rejserestriktioner i forbindelse med COVID-19-pandemien. Til sammenligning døde fem personer i 2019 grundet drukning i henholdsvis Italien, Kroatien, Tyskland, Sverige og New Zealand.

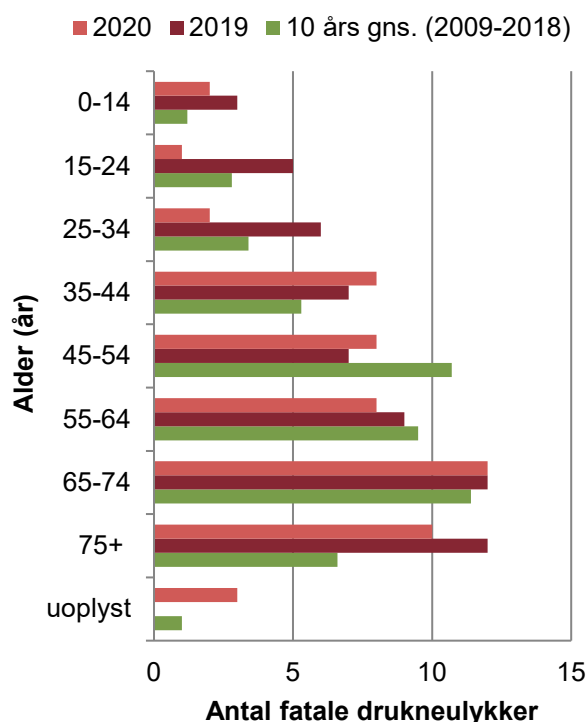
Figur A. Døds måde for de 102 personer, der druknede i 2020. Antal.

Hvem druknede ved ulykker?

I 2020 forekom 70,4 % af alle drukneulykker blandt personer på 45 år eller ældre, mens børn under 15 år udgjorde en lille andel (3,7 %) (figur B). Mænd udgjorde langt størstedelen af de omkomne i drukneulykker i 2020 (88,9 %).

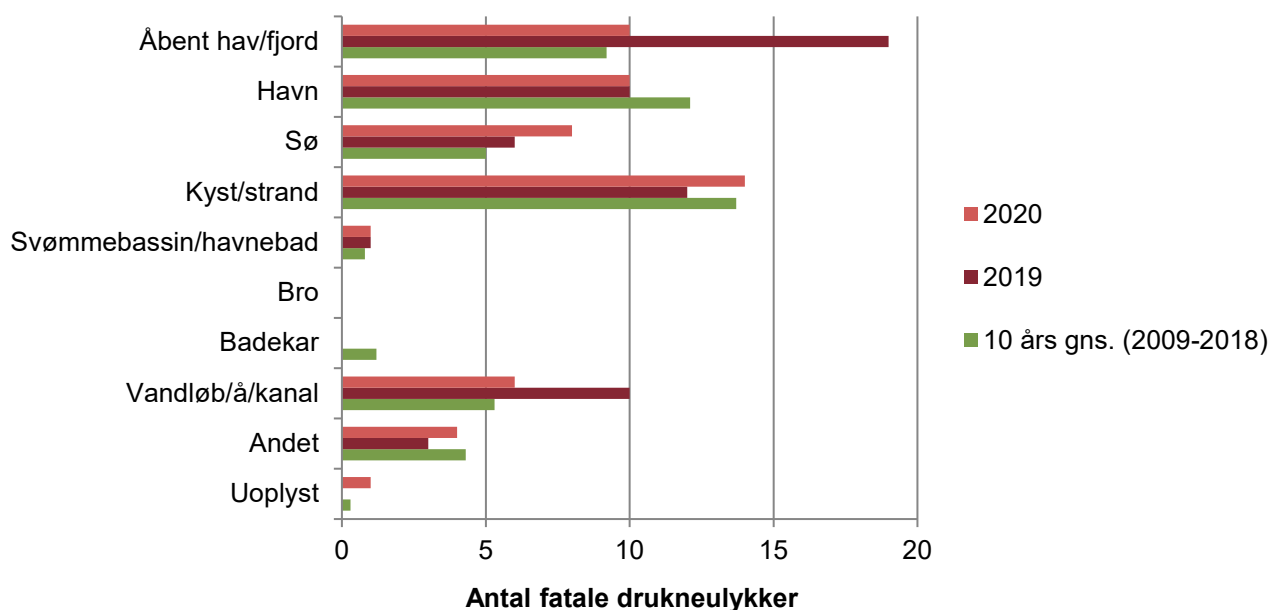
Figur B. Fatale drukneulykker, opdelt på alder, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

Hvor og hvorfor skete drukneulykkerne?

I perioden 2009-2018 fandt de fleste drukneulykker sted ved kyster og strande (figur C). I 2020 var der blandt andet flere drukneulykker ved søer, mens der i 2019 var særligt mange drukneulykker ved åbent hav/fjord samt vandløb/å/kanal sammenlignet med tidligere år. Drukneulykker ved åbent hav og fjord kan blandt andet skyldes stigningen i drukneulykker relateret til bådaktiviteter i 2019 (figur D).

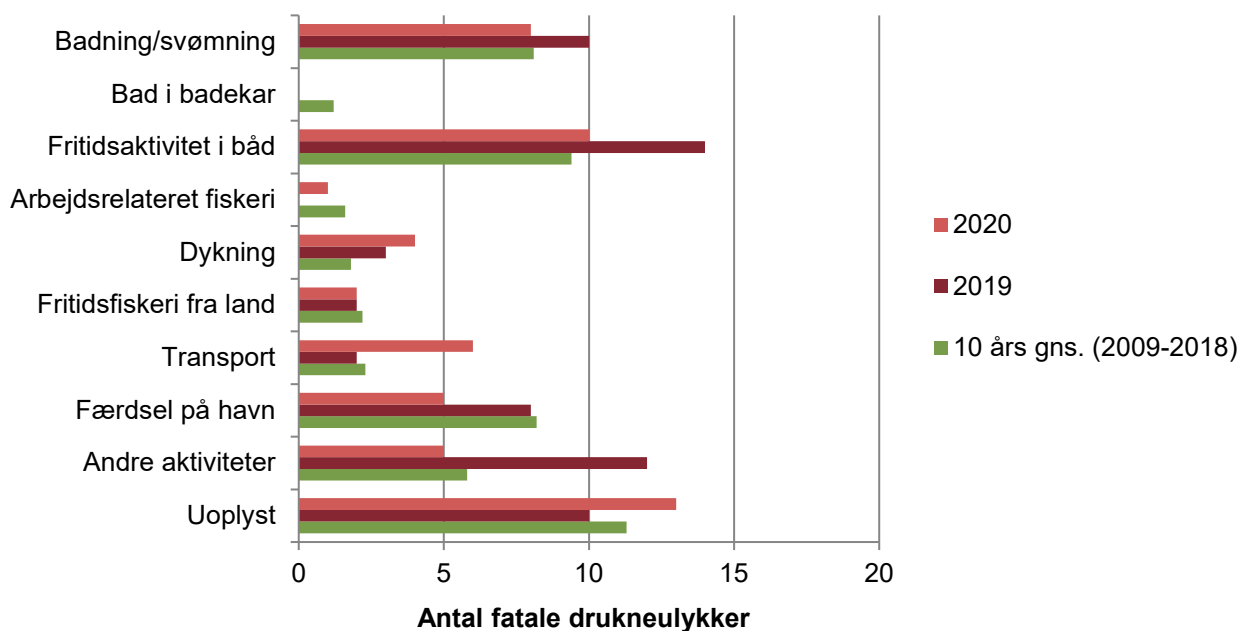
Figur C. Fatale drukneulykker, opdelt på sted, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

Drukneulykker sker oftest uden vidner, hvorfor der ofte mangler oplysninger om aktiviteten lige før ulykken. I 2020 manglede disse oplysninger i 13 ud af de 54 drukneulykker (figur D). I 2020 var der en stigning i drukneulykker relateret til transport (fx kørt i havn

med bil), mens der i 2019 særligt var en stigning i drukneulykker som følge af badning eller svømning, fritidsaktiviteter i båd samt andre aktiviteter, hvilket blandt andet dækker over gåture ved å, sø, surfing, aktivitet på is mv.

Figur D. Fatale drukneulykker, opdelt på aktivitet, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

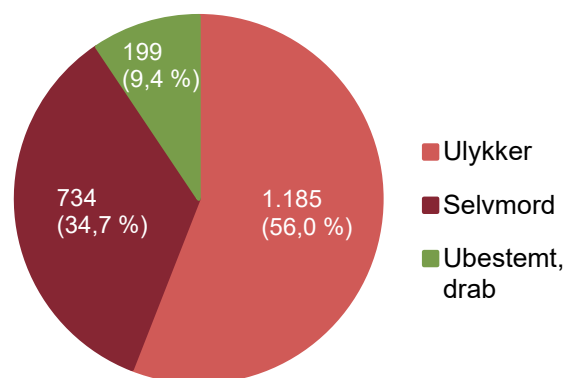

Druknedødsfald i perioden 2001-2020

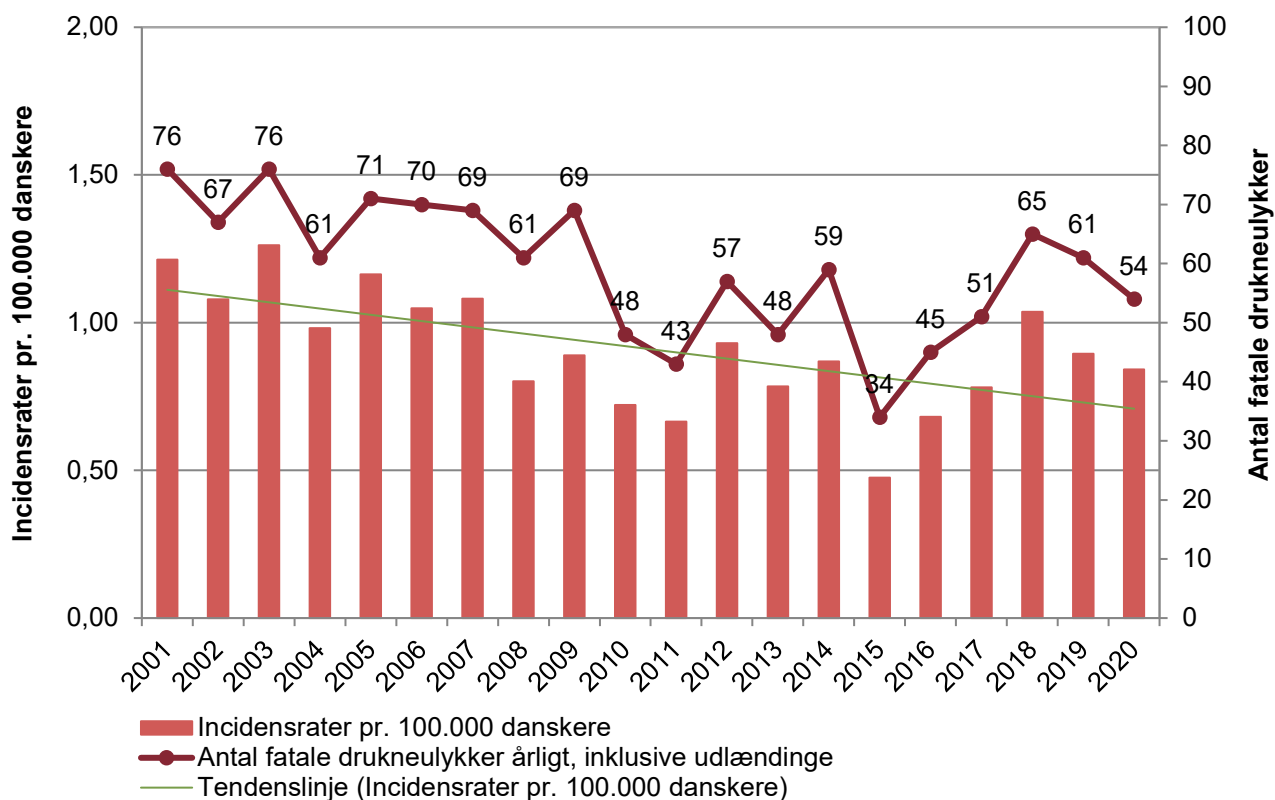
I perioden 2001-2020 døde 2.118 personer i Danmark som følge af drukning. Af disse skyldtes 1.185 ulykker (56,0 %), 734 (34,7 %) skyldtes selvmord, seks skyldtes drab, og for 193 druknedødsfald var dødsårsagen ubestemt (9,4 % for både ubestemt og drab) (figur E). Antallet af druknedødsfald var i gennemsnit 105,6 personer årligt i perioden 2001-2020 (data ikke vist). Fordelingen af årsager til drukning har været forholdsvis uændret i perioden.

Antallet af drukneulykker er i perioden 2001-2020 faldet fra 76 personer om året til 54 personer. Antallet var lavest i 2015 med 34 personer (figur F).

Figur E. Dødsårsag fordelt blandt 2.118 druknedøde i perioden 2001-2020. Antal (%).

Figur F. Fatale drukneulykker 2001-2020. Antal og incidensrater* pr. 100.000 danskere.

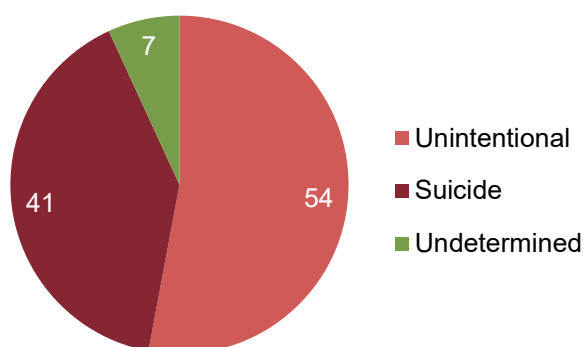
*Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.

English summary

Drowning deaths in 2020

In 2020, 102 people died by drowning in Denmark. Among all drowning deaths, 54 were unintentional (figure A). The number includes both persons residing in Denmark and foreigners who drowned in Denmark. In 2020, there were no drowning deaths abroad, which may be due to travel restrictions in relation to the COVID-19 pandemic. By comparison, five Danes died in 2019 due to drowning in Italy, Croatia, Germany, Sweden, and New Zealand, respectively.

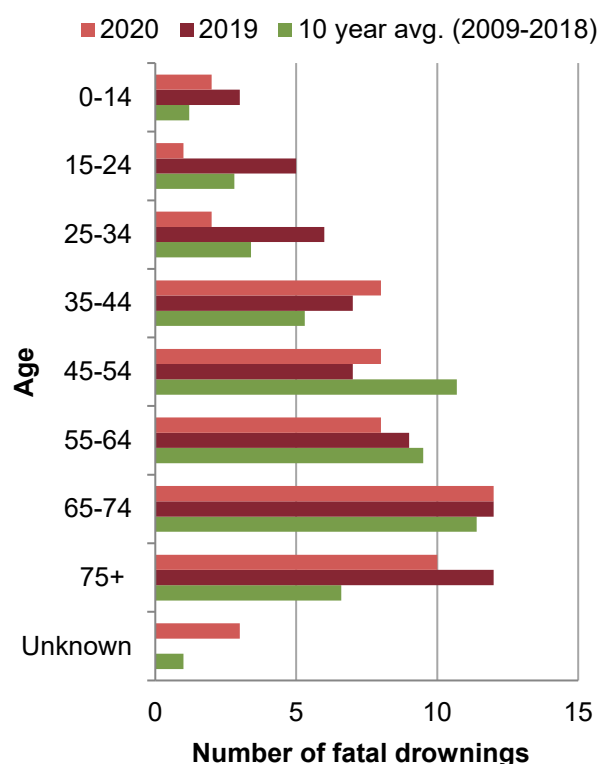
Figure A. Manner of death for the 102 drowned in 2020. Number of deaths.

Who drowned unintentionally?

In 2020, 70.4% of all unintentional fatal drownings occurred among people aged 45 or older, while children under the age of 15 only accounted for a small proportion (3.7%) (figure B). Men accounted for the vast majority of unintentional fatal drownings in 2020 (88.9%).

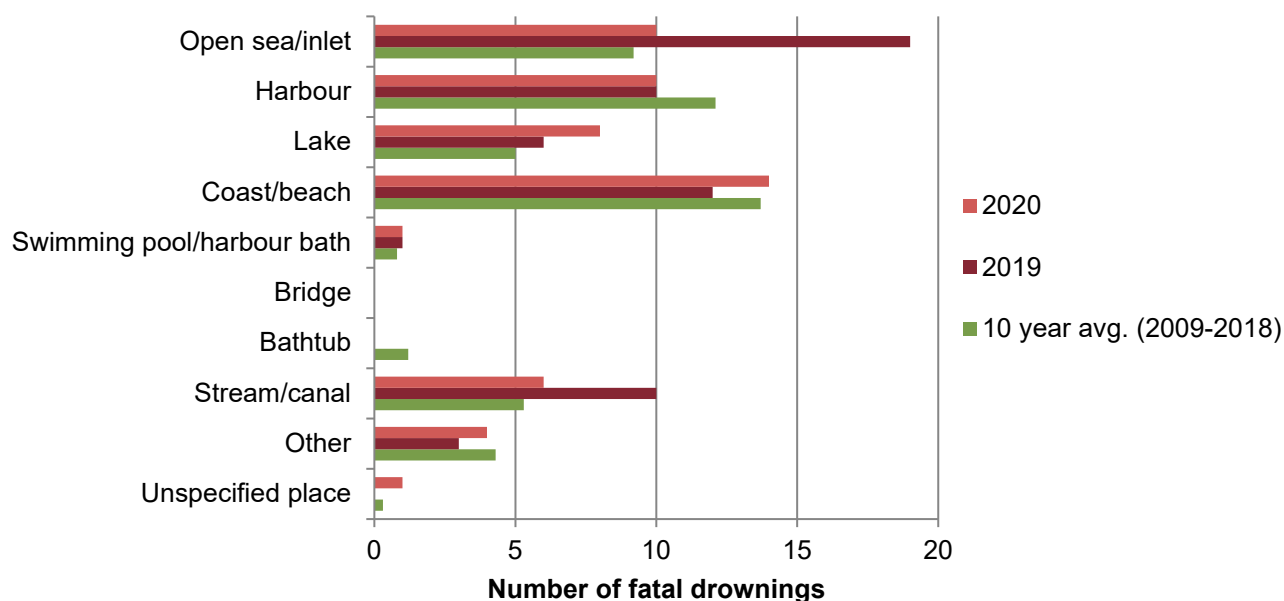
Figure B. Fatal unintentional drowning deaths, by age, 2019, 2020 and 2009-2018. Number of deaths.

Where and why did the drowning deaths happen?

Figure C shows the location of the unintentional fatal drownings for 2019 and 2020 compared to the 10-year average 2009-2018. In 2020, most of the unintentional drowning deaths happened at beaches and coasts (n=14). In 2019, there were particularly many unintentional fatal drownings at open sea/inlet compared to previous years (2009-2018). This may be due to the increase in drowning deaths related to boat activities in leisure time (figure D).

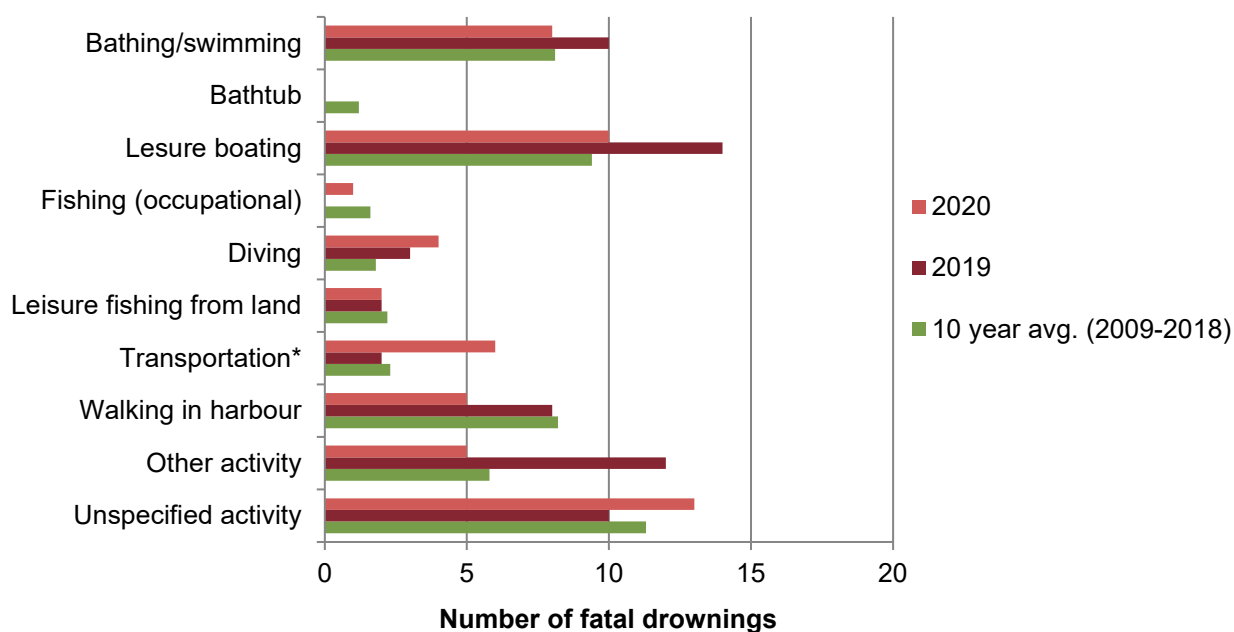
Figure C. Fatal unintentional drownings, by location, 2019, 2020 and 2009-2018. Number of deaths.

Unintentional drowning incidents often occur without witnesses; hence in some cases we lack information about the activity of the victim just before the accident. In 2020, this information was missing in 13 of the 54 unintentional drowning events (figure D). In 2020,

unintentional fatal drownings related to transport increased, while in 2019 unintentional fatal drownings increased as a result of bathing or swimming, leisure boating, and other activities (i.e. walking by the lake or river, surfing, activities on ice etc.).

Figure D. Fatal unintentional drowning deaths, by activity, 2019, 2020 and 2009-2018. Number of deaths.

*Transportation: Unintentional drowning deaths in relation to transport (e.g. a car driving in the harbour).

Drowning deaths 2001-2020

In the period 2001-2020, 2,118 people died by drowning in Denmark. Of these deaths, 1,185 (56.0%) were unintentional, 734 (34.7%) were suicides, six (0.3%) were homicides and the manner of deaths were undetermined in 193 cases (9.4% for both undetermined and homicide) (figure E). The average annual number of drowning deaths during the period was 105.6, and the distribution of manner of death remained relatively unchanged during the period.

The number of unintentional drowning deaths decreased from 76 to 54 persons in the period 2001-2020. The number reached a minimum of 34 in 2015 (figure F).

Figure E. Manner of death for the 2,118 drowned in 2001-2020. Number of deaths (%).

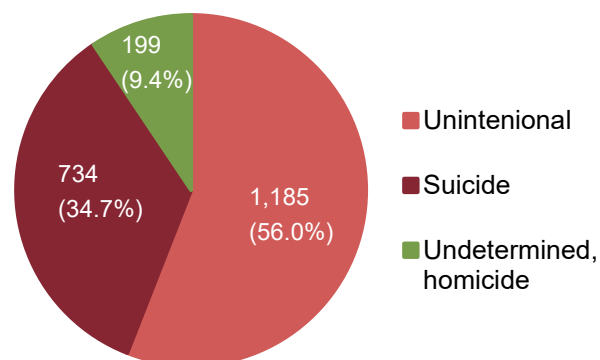
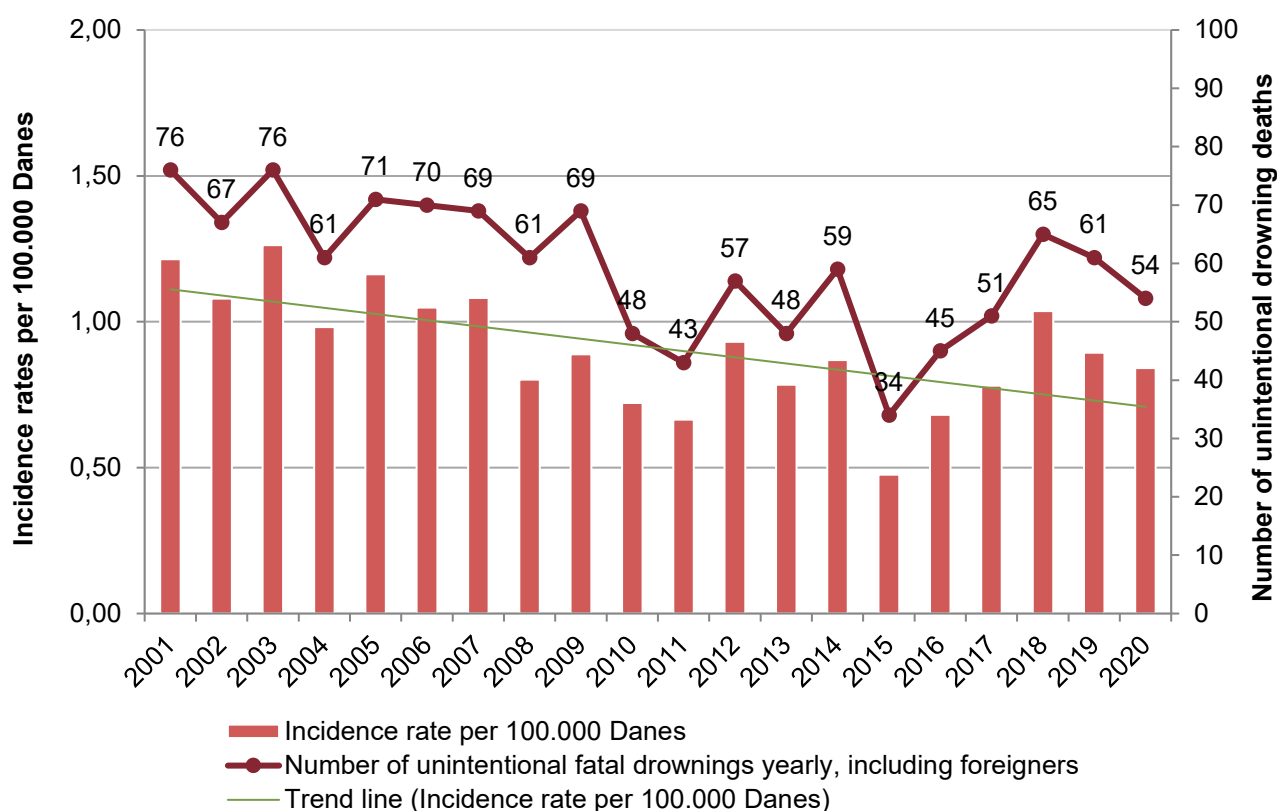

Figure F. Unintentional drowning deaths in Denmark 2001-2020. Total number of deaths and incidence rates* per 100,000 Danes (persons with residence in Denmark).

*The Incidence rate is the number of new drowning cases per year.

1. Indledning

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, har siden 2009 udarbejdet druknestatistik, der beskriver forekomsten og karakteren af druknedødsfald i Danmark. Rapporterne er udkommet årligt [2-12], dog med undtagelse af 2021 grundet begrænsninger i adgang til 2019-data i forbindelse med COVID-19. Denne rapport er derfor en opdatering af druknedødsfald for både 2019 og 2020. Langt de fleste druknedødsfald i Danmark skyldes ulykker, som kan forhindres. De årlige druknestatistikker er derfor et vigtigt redskab i arbejdet med at forebygge drukneulykker i Danmark, da de giver indsigt i, hvor drukneforebyggende indsatser er nødvendige. Der har i de tidligere rapporter, ud over de faste opgørelser, været fokus på forskellige temaer, heriblandt de socioøkonomiske forhold blandt de druknede, sæsonvariation, vandtemperatur m.m. I denne rapport sættes der fokus på drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer har været involveret.

I nærværende rapport er oplysninger om druknedødsfald i Danmark primært indhentet fra dødsattester på personer, der er døde på grund af drukning. Oplysningerne fra dødsattesterne suppleres med information fra andre kilder, blandt andet TrygFondens og Rådet for Større Bade- og Vandsikkerheds presseklip om druknedødsfald og fra redningstjenesternes rapporter via Søsportens Sikkerhedsråd.

1.1 Formål

Formålet med dette års druknestatistik er at beskrive:

- Karakteristika ved druknedødsfald i 2019 og 2020 sammenholdt med tidligere år.
- Omfanget og omstændighederne omkring druknedødsfald i Danmark i perioden 2001-2020.
- Udviklingen i druknedødsfald blandt danskere druknet i Danmark i perioden 1970-2020.
- Udvikling af drukneulykker fordelt på regioner i perioden 2001-2020.
- Forekomsten af og karakteristika ved drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer har været involveret.

Det primære fokus i rapporten er drukneulykker. Dog indgår druknedødsfald som følge af selvmord, drab og ubestemt døds måde i udvalgte afsnit og tabeller.

1.2 Begreber anvendt i rapporten

Druknedødsfald: Dækker over alle dødsfald relateret til drukning (fatale drukneulykker, selvmord og ubestemt døds måde).

Døds måde: Angiver, om druknedødsfaldet skyldtes en ulykke, selvmord, drab eller en ubestemt døds måde. Sidstnævnte skyldes typisk, at det er svært at afgøre, om der er tale om en ulykke eller selvmord.

Drukneulykker: Omfatter i nærværende rapport kun drukneulykker med døden til følge (fatale drukneulykker).

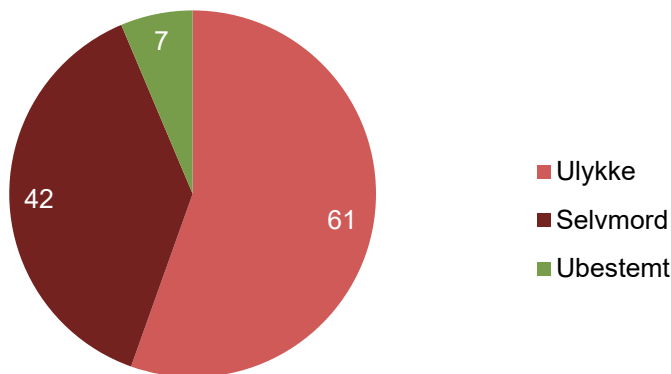
2. Druknedødsfald

I dette afsnit præsenteres forekomsten og karakteristikkene af druknedødsfald for 2019 og 2020 samt i perioderne 2001-2020 og 1970-2020. Herunder beskrives fordelingen af dødsårsag (fatale drukneulykker, selvmord eller ubestemt) ved drukning, køn og alder, fordeling hen over de enkelte måneder, samt drukneofrenes bopælsland.

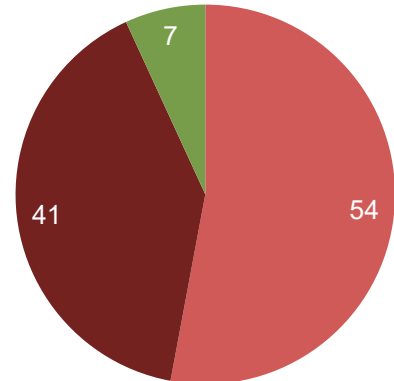
2.1. Druknedødsfald i 2019 og 2020

Figur 1A og 1B illustrerer dødsårsagen blandt druknede i 2019 og 2020. I 2020 døde 102 personer som følge af drukning i Danmark (figur 1B). Af disse skyldtes 54 en ulykke, 41 skyldtes selvmord, og for syv personer var dødsårsagen ubestemt. I 2019 druknede i alt 110 personer i Danmark og yderligere fem danskere druknede i udlandet.

Figur 1A. Dødsårsag for de 110 personer, der druknede i 2019. Antal.

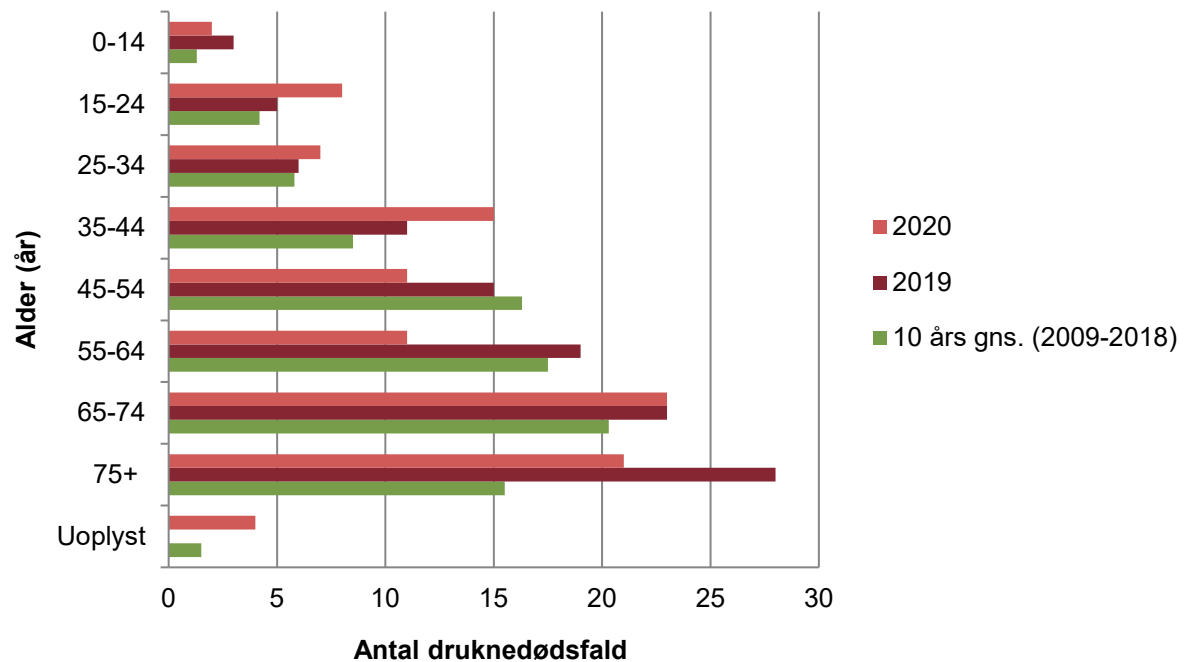

Figur 1B. Dødsårsag for de 102 personer, der druknede i 2020. Antal.

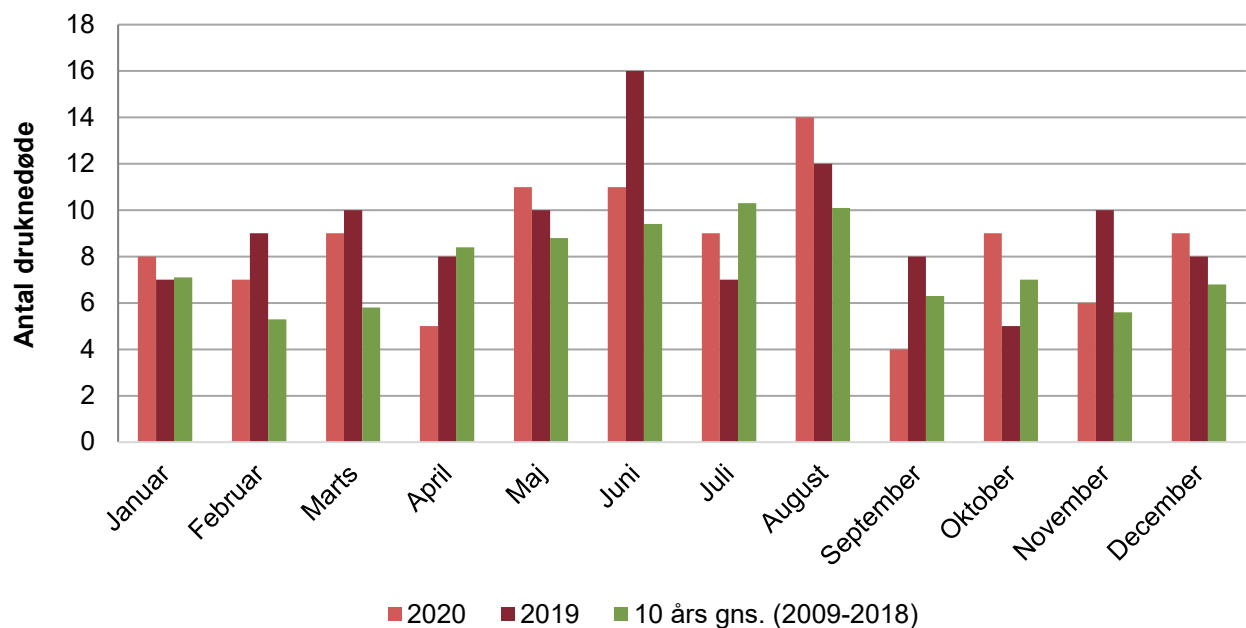
I 2020 var den største andel af druknedødsfald i aldersgruppen 45 år eller ældre (n=66, 64,7 % af alle druknedødsfald), mens børn under 15 år omfattede en lille andel (n=2, 2,0 % af alle druknedødsfald) (figur 2). Det samme gør sig gældende for de tidligere år, hvilket fremgår af 10-års gennemsnittet (2009-2018). I 2020 var der dog særligt mange ældre på 65 år eller derover, som døde grundet drukning.

Figur 2. Druknedødsfald, opdelt på alder, 2019 og 2020, 2009-2018. Antal.

De fleste druknedødsfald i 2020 skete i sommermånederne fra juni til august (33,3 %), men er ellers nogenlunde lige fordelt ud over resten af året (figur 3). Det samme gør sig gældende de tidligere år. I 2019 var der særligt mange druknedødsfald i juni (n=16), mens der i 2020 var særligt mange i august (n=14).

Figur 3. Druknedødsfald, opdelt på måned, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

2.2. Druknedødsfald i 2001-2020

I perioden 2001-2020 er i alt 2.118 personer døde som følge af drukning i Danmark svarende til 105,6 personer om året i gennemsnit (tabel 1). Af disse dødsfald skyldtes 1.185 (56,0 %) ulykker, 734 (34,7 %) skyldtes selvmord, og mens årsagen til druknedød var ubestemt (inkl. seks drab) i 199 (9,4 %) tilfælde. Størstedelen skyldtes således ulykker, hvor 59,3 personer i gennemsnit døde som følge af drukneulykker om året i 2001-2020.

Tabel 1. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og periode. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit
Ulykke	70,2	63,4	48,2	55,2	59,3
Selvmord	42,6	38,2	33,6	32,4	36,7
Ubestemt¹	11,0	13,2	9,0	6,6	10,0
I alt	123,8	114,8	90,8	94,2	105,9

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

¹Ubestemt inkluderer i alt seks drab.

Omfang og døds måde

Der døde 1,71 personer pr. 100.000 personer om året med fast bopæl i Danmark ved drukning i perioden 2001-2020 (tabel 2). Incidensraten har i perioden været højest for drukneulykker (IR=0,91).

Tabel 2. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde for alle druknede i Danmark samt kun for danskere. Årligt gennemsnit, procent og incidensrater.

	Alle druknede	Procent	Danskere	Incidensrate pr. 100.000 ²
Ulykke	59,3	56,0 %	50,5	0,91
Selvmord	36,7	34,7 %	35,8	0,64
Ubestemt¹	10,0	9,4 %	9,1	0,16
I alt	105,9	100,0 %	94,7	1,71

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

¹Ubestemt inkluderer i alt seks drab.

²Incidensrate er her et udtryk for antallet af druknedødsfald per år blandt danskere.

Køns- og aldersfordeling

I 2001-2020 forekom størstedelen af alle druknedødsfald (74,0 %) blandt mænd. Uligheden mellem kønnene var særligt stor blandt drukneulykkerne, hvoraf 86,5 % forekom blandt mænd (tabel 3). Blandt kvinderne skyldes størstedelen af druknedødsfald selvmord (45,5 %).

Tabel 3. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og køn. Antal og procent.

	Mænd		Kvinder		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ulykke	1.025	86,5 %	160	13,5 %	1.185	56,0 %
Selv mord	400	55,5 %	334	45,5 %	734	34,7 %
Ubestemt ¹	143	71,9 %	56	28,1 %	199	9,4 %
I alt	1.568	74,0 %	550	26,0 %	2.118	100,0 %

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

¹Ubestemt inkluderer i alt seks drab.

I perioden 2001-2020 forekom størstedelen af druknedødsfaldene blandt personer på 45 år eller ældre (n=1.572, 74,2 %), mens børn under 15 år omfattede en lille andel (n=60, 2,8 %) (Tabel 4). Selvmord ved drukning forekom også hyppigst blandt personer på 45 år eller ældre (n=602, 82,0 %) (data ikke vist).

Tabel 4. Druknedødsfald 2001-2020, opdelt på døds måde og alder. Antal og procent.

	0-4 år	5-14 år	15-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	75+ år	Uoplyst	I alt
Ulykke	21	33	84	78	126	241	236	208	145	13	1.185
Selv mord	0	0	22	38	68	116	149	156	181	4	734
Ubestemt¹	5	1	8	16	27	35	40	35	30	2	199
I alt	26	34	114	132	221	392	425	399	356	19	2.118
Procent	1,2 %	1,6 %	5,4 %	6,2 %	10,4 %	18,5 %	20,1 %	18,8 %	16,8 %	0,9 %	100,0 %

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

¹Ubestemt inkluderer i alt seks drab.

Bopælsland

Udlændinge uden bopæl i Danmark tegner sig for 10,2 % (n=215) af alle druknedødsfald og 14,8 % (n=175) af alle drukneulykker i perioden 2001-2020 (tabel 5). De fleste af disse udlændinge var turister, fritidssejlere eller erhvervsfiskere. Blandt de udlændinge, der druknede i Danmark, var størstedelen tyskere, som besøgte Danmark som turister eller fritidssejlere. Derefter var der flest personer fra Polen, der overvejende var fiskere eller besætningsmedlemmer på skibe. Der var også et betydeligt antal fra Norge og Sverige samt personer fra en række andre lande (bl.a. Storbritannien, Letland, Litauen, Rusland og Filippinerne).

Tabel 5. Druknedødsfald i perioden 2001-2020, opdelt på bopælsland. Antal.

	Danmark	Tyskland	Norge	Sverige	Polen	Andet, uoplyst	I alt
Ulykke	1.010	102	9	9	17	38	1.185
Selv mord	716	7	2	4	0	5	734
Ubestemt¹	177	6	3	2	2	9	199
I alt	1.903	115	14	15	19	52	2.118

¹Ubestemt inkluderer i alt seks drab.

2.3 Druknedødsfald i 1970-2020

Omfang

I perioden 1970-2020 døde 8.329 danskere på grund af drukning. Af disse skyldtes 3.634 ulykker (43,6 %), 3.904 (46,9 %) skyldtes selvmord, og 36 skyldtes drab (0,4 %). Dødsmåden var ubestemt for 755 (9,1 %) af druknedødsfaldene (tabel B1 i bilag, s. 68).

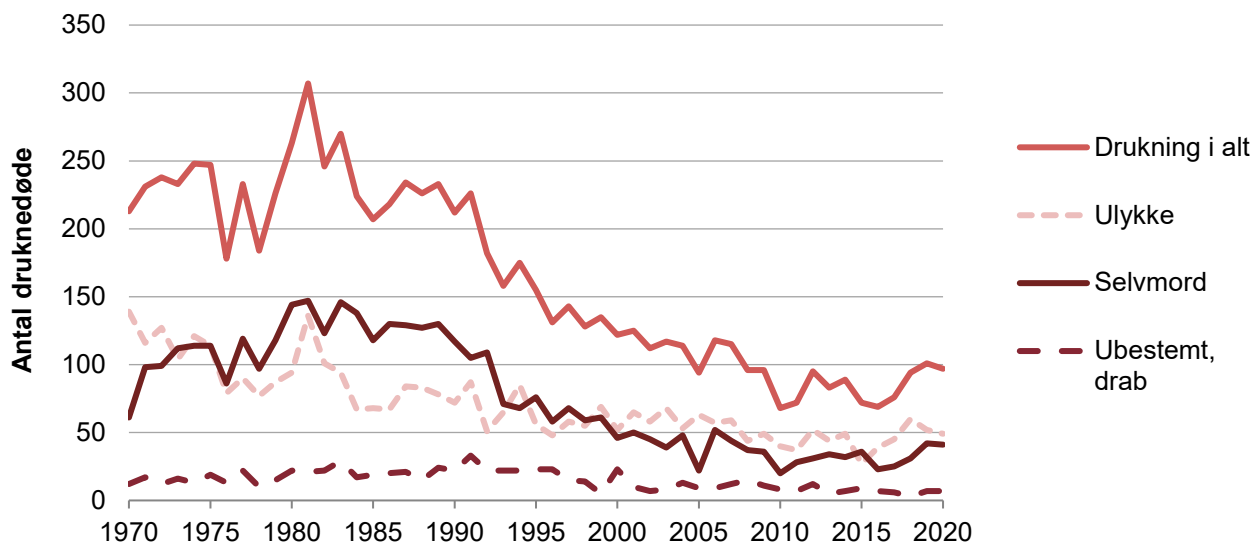
Udvikling over tid

Antallet af danskere, døde som følge af drukning, er faldet markant i perioden 1970-2020 (figur 4). Det højeste antal druknede danskere forekom i 1981 med 307 druknedødsfald, mens der i 2020 døde 97 danskere som følge af drukning. De hidtil laveste antal druknedødsfald blandt danskere forekom i 2010 og 2016 med henholdsvis 68 og 69 druknedødsfald.

Antallet af drukneulykker blandt danskere er ligeledes faldet i samme periode. Således er antallet af drukneulykker blandt danskere faldet fra 139 i 1970 til 49 i 2020. Det hidtil laveste antal drukneulykker forekom i 2015 med 27 drukneulykker blandt danskere (figur 4).

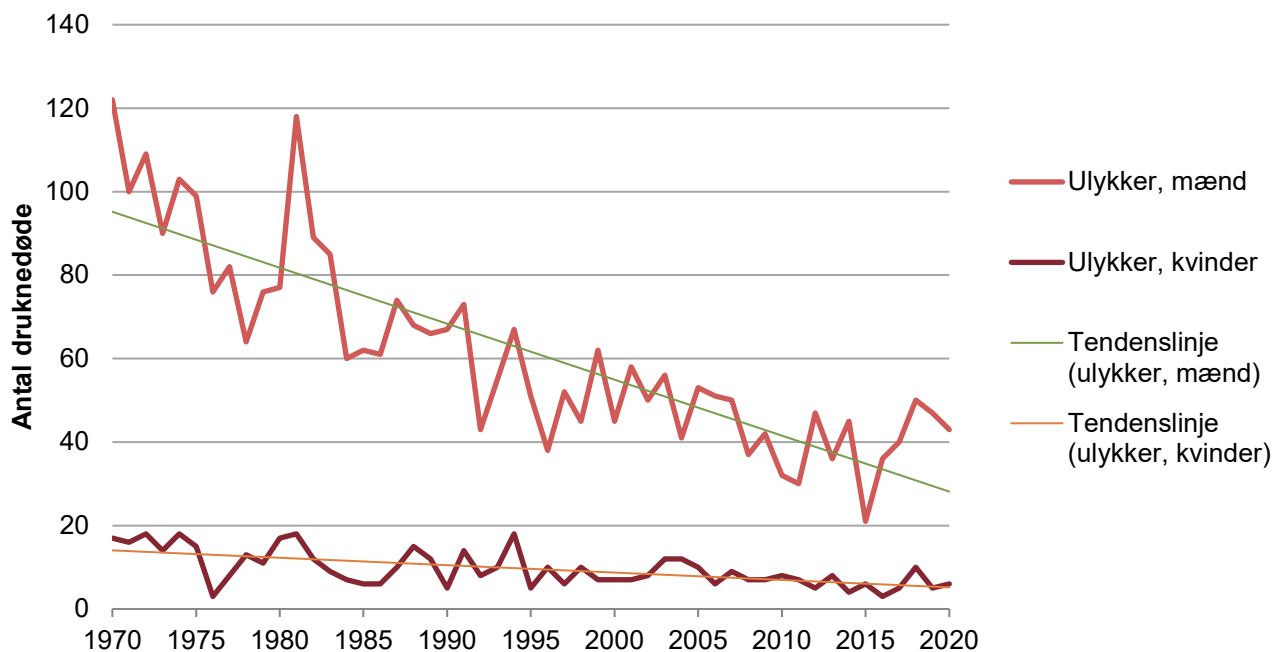
Antallet af selvmord ved drukning blandt danskere er steget fra 61 selvmord i 1970 til 147 selvmord i 1981, hvorefter antallet af selvmord faldt til 41 i 2020 (figur 4). Det laveste antal selvmord blandt danskere forekom i 2010 med 20 selvmord. Det årlige antal selvmord ved drukning blandt danskere har været under 50 tilfælde hvert år siden 2007.

Figur 4. Antal danskere druknet 1970-2020, opdelt på dødsårsag. Antal.

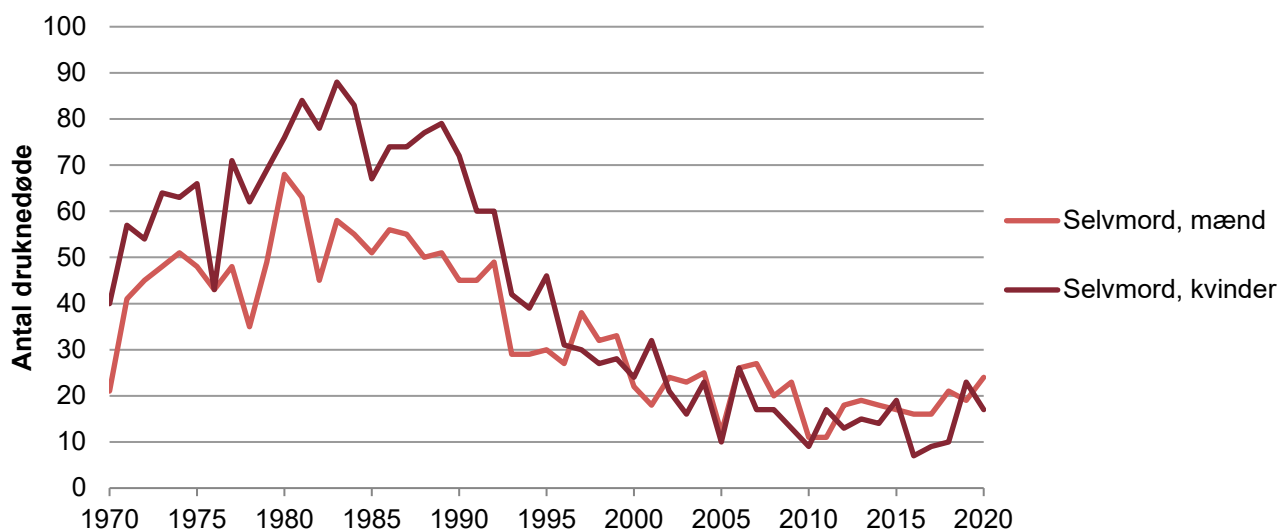
Antallet af drukneulykker er i periode 1970-2020 faldet både blandt danske mænd og kvinder (figur 5). Faldet er dog størst blandt mænd, hvor det i 1970 var 122, mens det i 2020 var faldet til 43.

Figur 5. Danskere druknet i Danmark 1970-2020 som følge af ulykke, opdelt på køn. Antal.

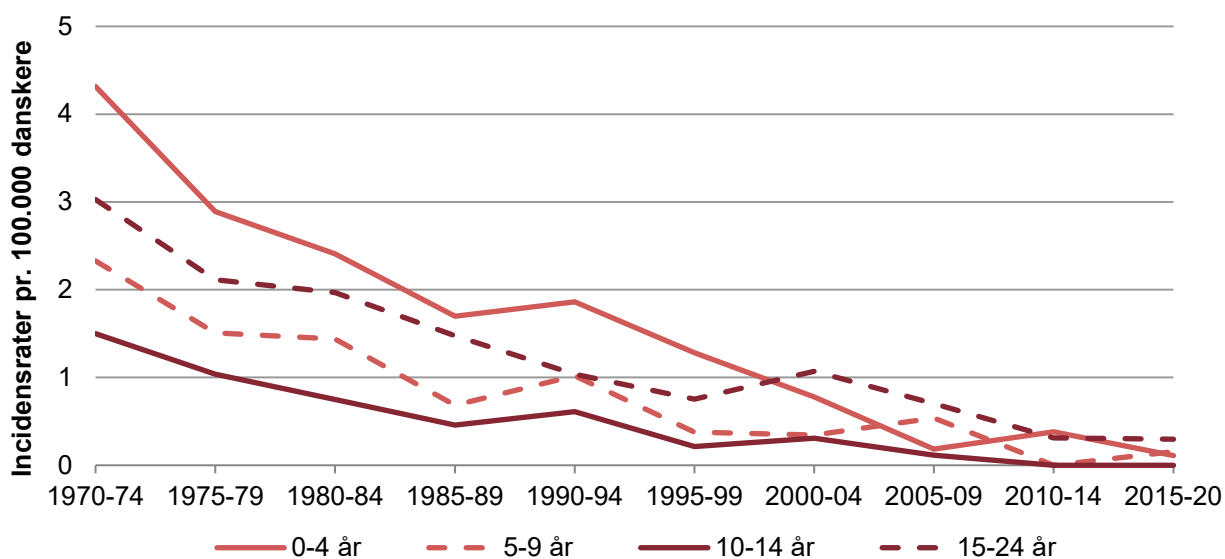
Antallet af druknedødsfald som følge af selvmord er ligeledes faldet markant for både danske mænd og kvinder i perioden 1970-2020 (figur 6). I 1980'erne var antallet af selvmord højere blandt kvinder end blandt mænd.

Figur 6. Danskere druknet i Danmark 1970-2020 som følge af selvmord, opdelt på køn.

Der er sket et fald i drukneulykker blandt danskere i perioden 1970-2020 i alle aldersgrupper (figur 7 og 8). Faldet har været størst blandt børn, unge og voksne under 45 år, mens antallet af drukneulykker blandt personer på 45 år eller ældre har været nogenlunde uændret.

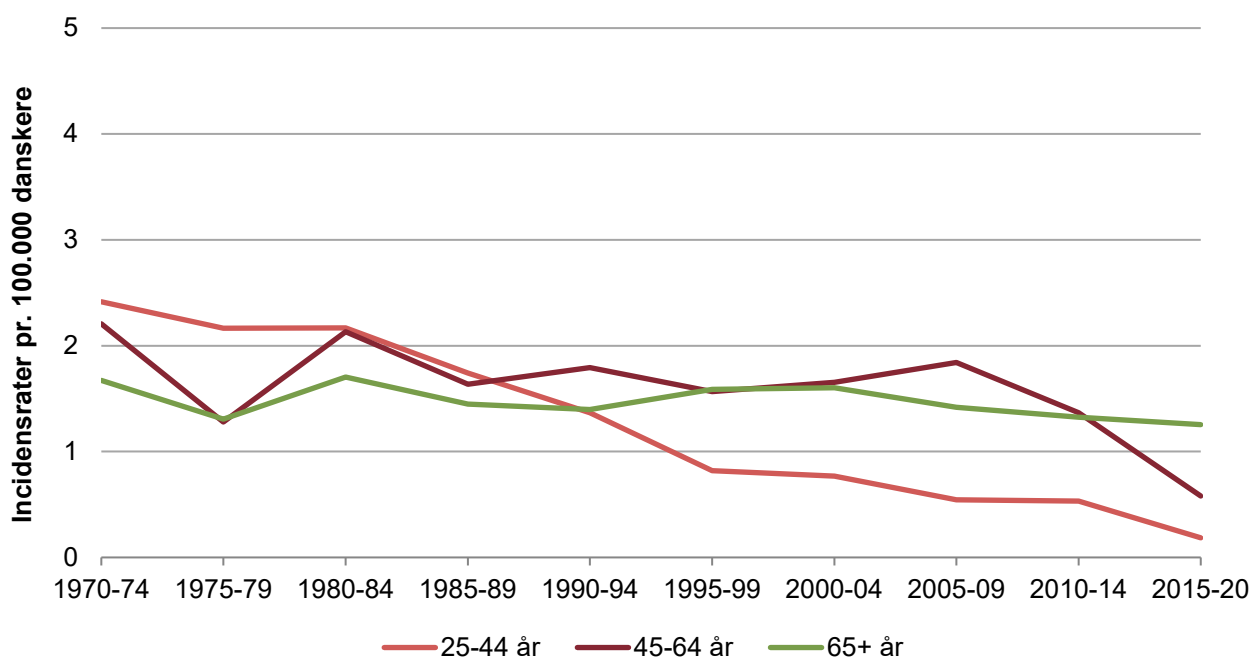
Figur 7. Fatale drukneulykker 1970-2020, fordelt på aldersgrupper (0-24 år). Incidensrater¹ pr. 100.000 danskere.

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

¹ Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.

Figur 8: Fatale drukneulykker blandt danskere i Danmark 1970-2020, fordelt på aldersgrupper (25+ år). Incidensrater¹ pr. 100.000 danskere.

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

¹ Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.

I tabel B2 i bilaget (s. 70) ses en opgørelse af drukneulykker blandt danskere i Danmark i perioden 1970-2020 fordelt på år, køn og alder.

3. Drukneulykker (fatale)

I dette afsnit præsenteres forekomsten og karakteristikken af fatale drukneulykker for 2020 samt i perioden 2001-2020. Herunder beskrives fordelingen af køn og alder, hvilke steder ulykkerne skete, samt hvilke aktiviteter der lå forud for drukneulykkerne. Derudover beskrives, hvorvidt andre har været til stede på ulykkestidspunktet, om genoplivning er forsøgt, drukneulykker blandt børn, om alkohol og/eller stoffer har været involveret i drukneulykkerne samt fordelingen af drukneulykker i de fem regioner i Danmark.

3.1 Drukneulykker i 2019 og 2020

Omfang

I 2020 døde 102 personer som følge af drukning, hvoraf 54 skyldtes ulykker (figur 1B, s. 16). Fem udlændinge fra henholdsvis Ghana, Rusland, Polen og Tyskland (n=2) var blandt drukneulykkerne i Danmark (data ikke vist i tabel). Der var ikke nogen danskere, der druknede i udlandet i 2020 til forskel fra 2019, hvor fem personer døde henholdsvis i Italien, Kroatien, Tyskland, Sverige og New Zealand (tabel 6). Dette kan skyldes, at der var færre, der rejste i 2020 på grund af COVID-19-pandemien.

Tabel 6. Danskere druknet som følge af drukneulykker i udlandet i 2019 og 2020. Antal.

	Italien	Kroatien	Tyskland	Sverige	New Zealand	I alt
2019	1	1	1	1	1	5
2020	0	0	0	0	0	0

Kilde: Presseklip fra TrygFonden, Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed og SOS International.

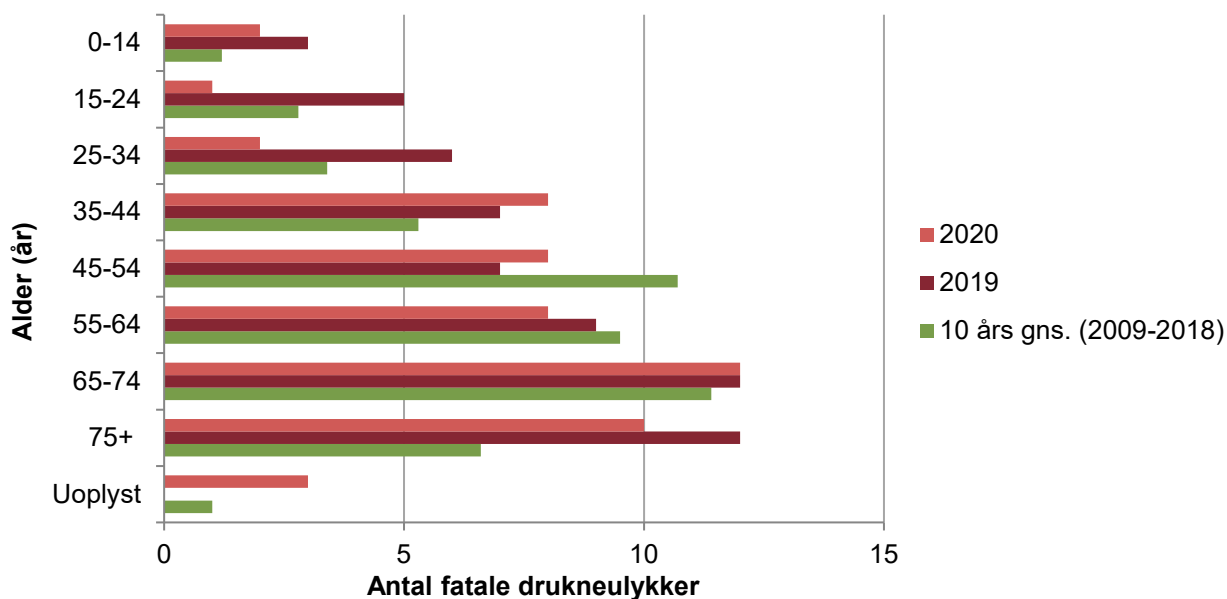
Prognose for drukneulykker og druknedødsfald i 2021

Oplysninger om druknedødsfald i 2021 er endnu ikke tilgængelige, da data fra Dødsårsagsregisteret først foreligger i slutningen i 2022. TrygFonden har registreret 61 drukneulykker i 2021 baseret på presseklip. Dette antal var i 2019 og 2020 henholdsvis 75 og 67 drukneulykker. Vi formoder derfor, at antallet af drukneulykker vil være lavere i 2021 end i 2020, og at det samlede antal druknedødsfald ligeledes vil være lavere i 2021.

Køns- og aldersfordeling

Størstedelen af drukneulykker i 2019 (88,5 %) og i 2020 (88,9 %) forekom blandt mænd (data ikke vist i tabel). De fleste drukneulykker i 2020 forekom blandt personer på 45 år eller ældre (n=38, 70,4 %). Børn under 15 år omfattede en lille andel (n=2, 3,7 %) af alle drukneulykker i 2020 (Figur 9).

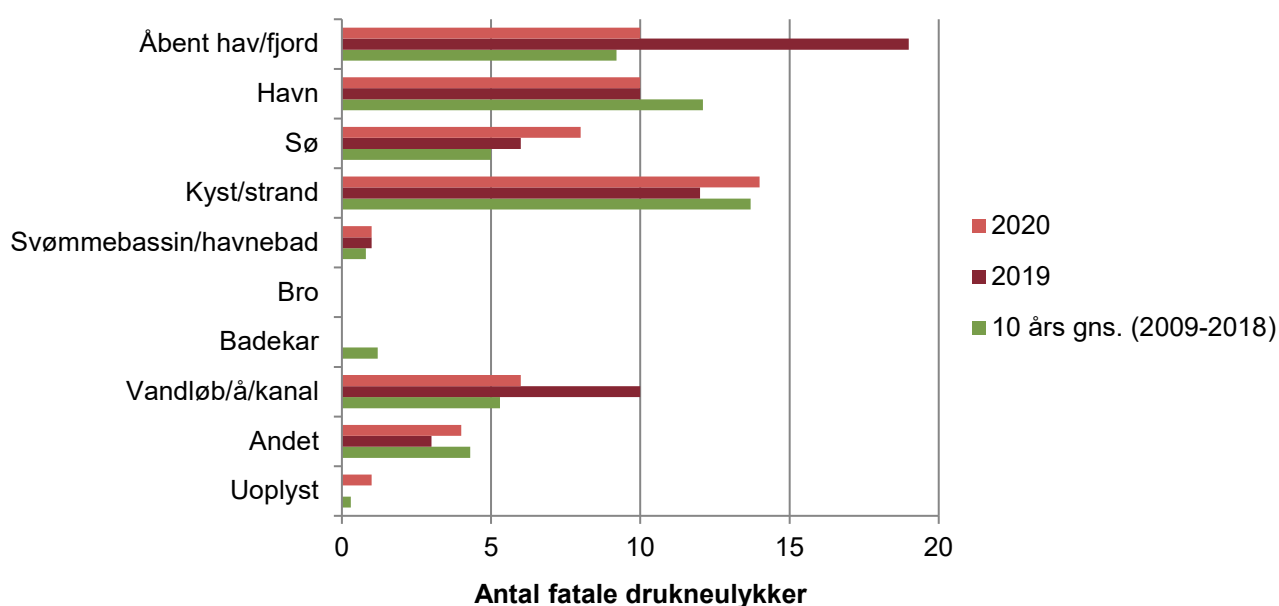
Figur 9: Fatale drukneulykker, opdelt på alder, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

Sted for drukneulykken

Figur 10 viser stedet for drukneulykken for 2019 og 2020 sammenlignet med 10-års gennemsnit for 2009-2018. I 2019 var der særligt mange drukneulykker ved åbent hav og i fjorde (n=19) og vandløb, å eller kanal (n=10) i forhold til det årlige gennemsnit for 2009-2018, mens der ikke er væsentlige forskelle på steder i forbindelse med drukneulykker i 2020 sammenlignet med tidligere år. Drukneulykkerne i 2019 ved vandløb, å og kanal er primært ved naturlige (ikke bynære) vandløb, åer og kanaler.

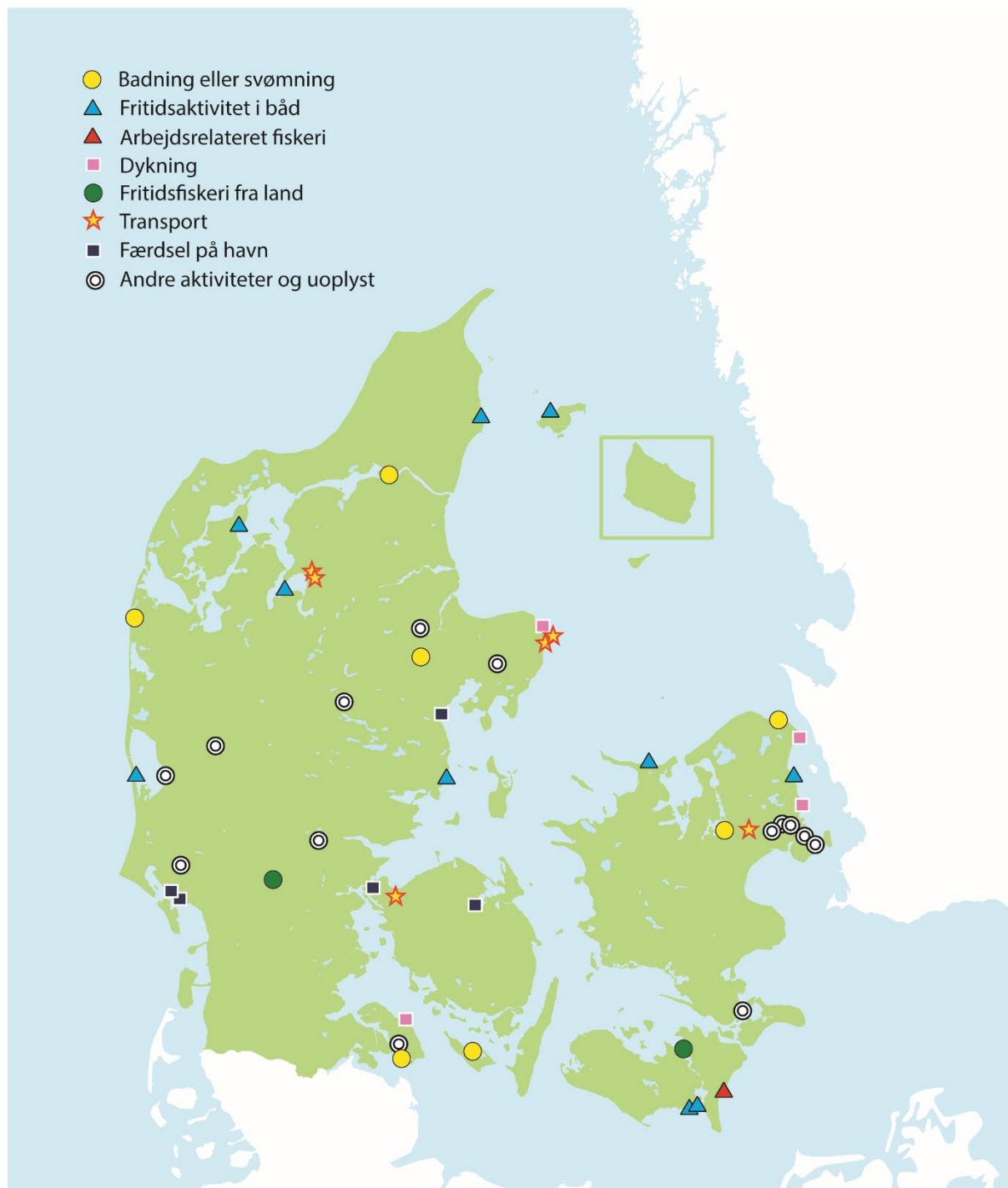
Figur 10. Fatale drukneulykker, opdelt på sted, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, der druknede i Danmark.

Figur 11 viser, hvor drukneulykkerne fandt sted i Danmark i 2020, fordelt på aktivitet. Der skete i alt 54 drukneulykker i 2020.

Figur 11. Kort over fatale drukneulykker i 2020 fordelt på aktivitet.

Fire ulykker på egen bopæl (for eksempel i badekar) er udeladt. Én drukneulykke kunne ikke stedfæstes og fremgår derfor ikke på kortet.

Stedkategorier

Vi anvender ni forskellige kategorier (koder) til at angive stedet for drukneulykken samt en kode for uoplyst. Stedkoderne tager sit afsæt i kodningen anvendt af Steensberg (1998). Dog er kategorierne 'vandløb/å/kanal' samt 'bro' tilføjet for at øge præcisionen af stedangivelse, og fordi begge kategorier indeholder et forholdsmæssigt stort antal druknedødsfald i de tidligere år. Sted er inddelt i følgende kategorier:

- Åbent hav/fjord
- Havn
- Sø
- Kyst/strand
- Svømmebassin/havnebad
- Badekar
- Bro
- Vandløb/å/kanal
- Andet
- Uoplyst

Stedkategorien betegner det sted, afdøde druknede. Eksempel: Hvis en person kæntrer med et skib på havet, angives stedet som **åbent hav**, mens stedkoden angives som **kyst**, hvis vedkommende er gået ud i havet fra stranden. Skelnen mellem, om ulykken er sket på åbent hav eller ved kysten, vil ofte være baseret på et skøn på baggrund af de tilgængelige oplysninger. Hvis personen er mere end 200 meter fra kysten, kodes stedet som åbent hav, men sker drukneulykken under 200 meter fra kysten, kodes stedet som kyst. Fx vil en ulykke, der sker om bord på en båd i havnen eller under ud- og indsejling i havn, blive registreret som **havn**, mens når båden har forladt havnen, vil stedet blive betegnet som åbent hav. Stedkoden 'havn' anvendes også, hvis den druknede faldt i vandet fra kajen eller fra et andet sted på havneområdet, herunder et skib i havn.

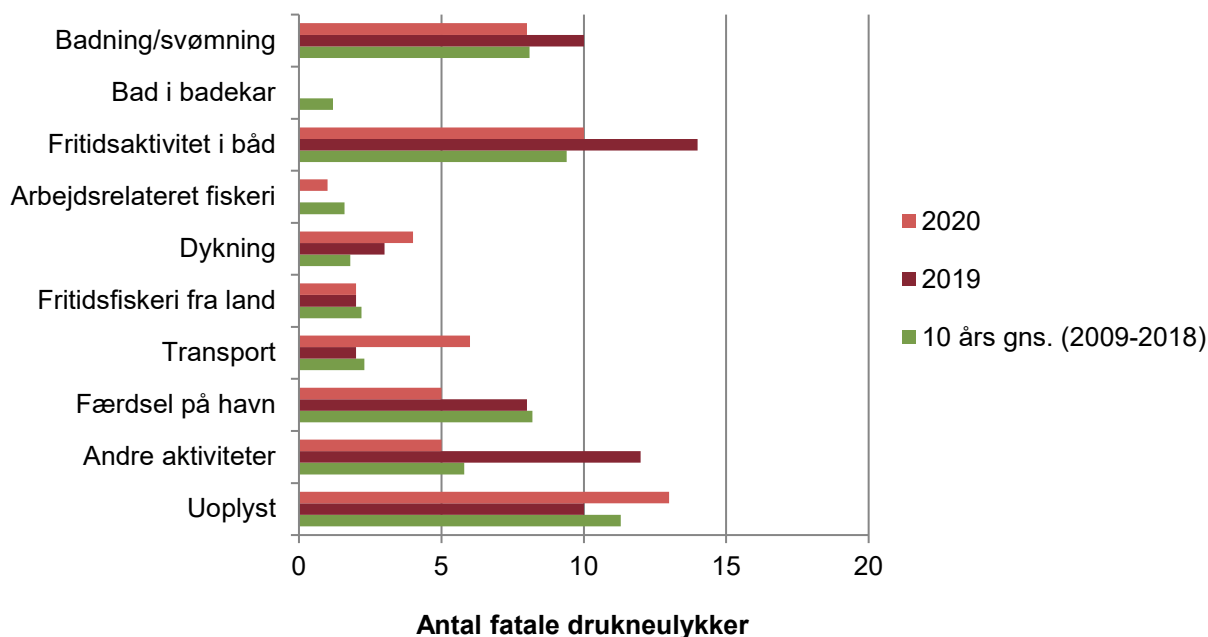
Stedkategorien **vandløb/å/kanal** dækker over såvel naturlige åer, gravede vandkanaler, grøftekanter med vand og lignende. I kategorien **andet** omfatter stederne: have- eller fiskebassin og lignende, grusgrav, landbrugsareal, mergelgrav, mosehul, våge og vandbrønd med flere.

Under visse omstændigheder kan det være svært at afklare ulykkesstedet, fx i de tilfælde hvor personen findes drivende i vand/ved kyst, og det ikke kan bestemmes, om afdøde fx er faldet overbord fra et skib ude på havet eller er faldet i havnen. I disse tilfælde betegnes stedkategorien som **uoplyst**.

Aktivitet før drukneulykken

Figur 12 viser aktiviteten før ulykken for 2019 og 2020 sammenlignet med gennemsnittet i perioden 2009-2018. Drukneulykker sker oftest uden vidner, hvorfor der ofte mangler oplysninger om aktiviteten lige før ulykken. I 2020 manglede denne oplysning i 13 af de 54 drukneulykker. I 2019 var der særligt mange drukneulykker forbundet med fritidsaktiviteter i båd. Dette hænger muligvis sammen med et tilsvarende højere antal af drukneulykker på åbent hav og i fjorde (figur 10, s. 26). Derudover var der særligt mange drukneulykker i forbindelse med andre aktiviteter, som blandt andet omfatter paragliding eller kitesurfing. I 2020 var der derimod særligt mange drukneulykker relateret til transport foruden de mange uoplyste aktiviteter forud for ulykken.

Figur 12. Fatale drukneulykker, opdelt på aktivitet, 2019, 2020 og 2009-2018. Antal.

Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, der druknede i Danmark

Aktivitetskategorier

Aktivitetskategorierne beskriver, hvad afdøde beskæftigede sig med, da ulykken skete. Ligesom stedkoderne tager aktivitetskoderne afsæt i i kodningen anvendt af Steensberg (4). Kategorierne for aktivitet er:

- Badning eller svømning
- Bad i badekar
- Fritidsaktivitet i båd (undtagen når båden ligger i havn)
- Arbejdsrelateret fiskeri
- Dykning
- Fritidsfiskeri fra land eller på lavt vand (inklusive fiskeri i waders)
- Transport, f.eks. kørt i havn i bil, knallert eller på cykel
- Færdsel på havn, som fører til fald i havnen (omfatter færdsel til fods i havneområdet, herunder på båd liggende i havn, inklusive fraborde- og ombordstigning af båd)
- Færdsel på havn, som fører til fald i havnen (omfatter færdsel til fods i havneområdet)
- Andre aktiviteter
- Uoplyst aktivitet

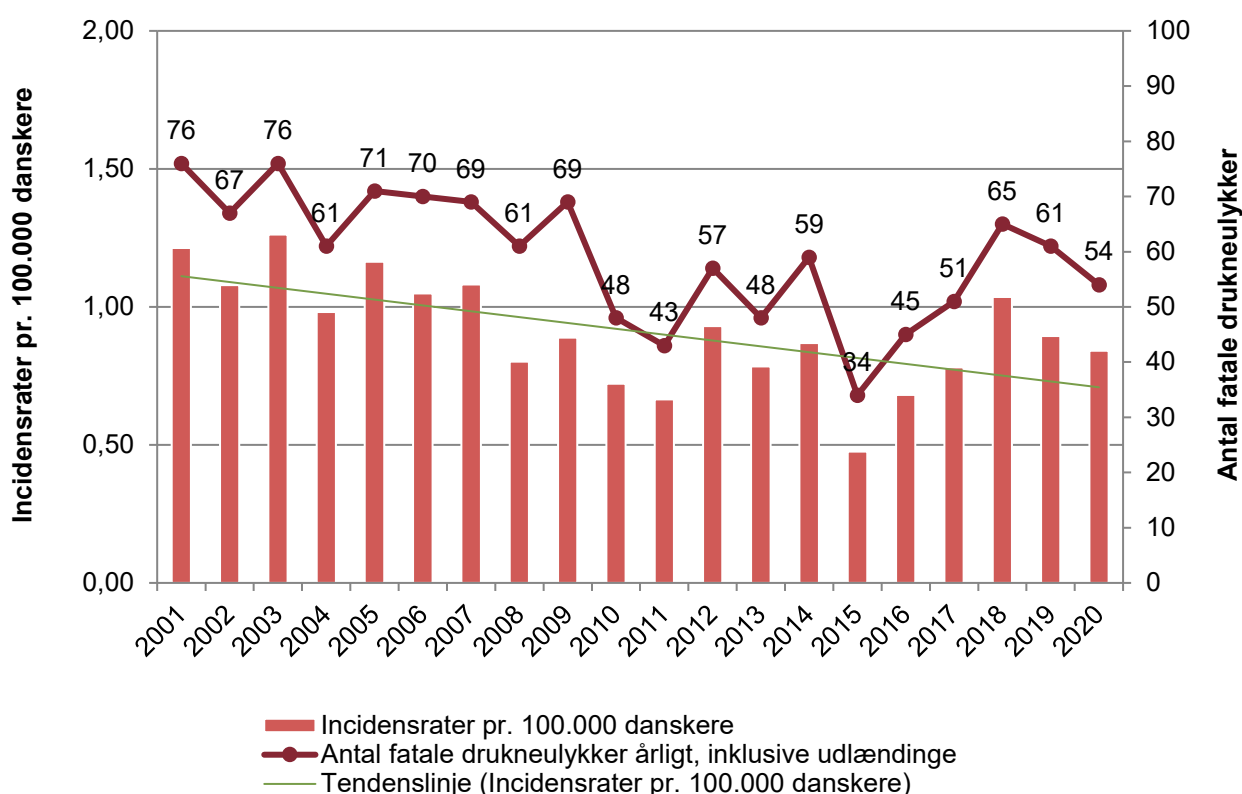
Badning/svømning indeholder alle former for leg, badning og svømning i såvel åbent (hav, sø, å) som svømmebassiner. **Fritidsaktiviteter i båd** inkluderer alene aktiviteter med båd på åbent vand, herunder hav og sø, og inkluderer altså ikke aktiviteter, hvor båden ligger i havn. Fritidsaktivitet i båd inkluderer for eksempel jolle, sejlskib, kano, kajak, gummi- og motorbåd. Ulykker kodet som **arbejdsrelateret fiskeri** finder alle steder i arbejdstiden, og en sømand, som fisker i fritiden og forulykker, kodes således som fritidsaktivitet med båd. **Transport** anvendes, når der er tale om ulykker i forbindelse med transport, som fører til drukning (eksempelvis bil, som kører i havnen). Kategorien **færdsel på havn** betegner alle de dødsfald, hvor afdøde har gået eller stået på havnen, enten på kaj eller på skib, og er faldet i vandet. **Andre aktiviteter** omfatter bl.a. færdsel andre steder end i havne, f.eks. langs en å eller ved en sø, arbejde i en brønd, paragliding eller kitesurfing. **Uoplyst aktivitet** er typisk angivet, når en person er fundet druknet i

3.2 Drukneulykker i 2001-2020

Omfang

I perioden 2001-2020 døde i alt 1.185 personer som følge af en drukneulykke i Danmark. Figur 13 illustrerer udviklingen i antallet af dødsfald som følge af drukneulykker samt den årlige incidensrate i perioden 2001-2020. Antallet af dødsfald som følge af drukneulykker var nogenlunde konstant i perioden 2001 til 2009 med ca. 60 til 70 dødsfald om året. I 2015 nåede antallet et minimum på 34 for derefter at stige til 65 i 2018 og falde til 54 i 2020. I 2020 var raten 0,84 pr. 100.000 danskere, mens den gennemsnitlige incidensrate i de foregående 19 år var 0,91 pr. 100.000 danskere, hvilket indikerer et fald i antallet af druknedødsfald, som skyldes ulykker.

Figur 13. Fatale drukneulykker 2001-2020. Antal¹ og incidensrater² pr. 100.000 danskere.

¹Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge.

²Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år blandt danskere.

Køns- og aldersfordeling

I perioden 2001-2020 forekom størstedelen af drukneulykker blandt mænd (n=1025, 86,5 %) (data ikke vist i tabel). I perioden 2001-2020 havde de 45-64-årige den højeste forekomst af drukneulykker, mens børn i alderen 0-14 år havde den laveste forekomst (tabel 7). I alle aldersgrupper under 65 år faldt antallet af drukneulykker i perioden, mens andelen over 65 år har været stigende hen over perioden.

Tabel 7. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på alder og år. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit
0-4 år	1,8	0,8	0,8	0,8	1,1
5-14 år	2,6	2,6	0,2	1,2	1,7
15-24 år	6,8	4,2	2,4	3,4	4,2
25-34 år	6,0	2,2	3,8	3,6	3,9
35-44 år	7,8	6,2	5,8	5,4	6,3
45-54 år	14,4	14,2	10,8	8,8	12,1
55-64 år	15,0	15,0	9,8	7,4	11,8
65-74 år	7,6	10,4	9,6	14,0	10,4
75+ år	8,2	6,2	4,8	9,8	7,3
Uoplyst	0,0	1,6	0,2	0,8	0,7
I alt	70,2	63,4	48,2	55,2	59,3

Sted for drukneulykken

I perioden 2001-2020 skete de fleste af drukneulykkerne enten ved havne, kyst og strand eller på åbent hav (tabel 8).

Tabel 8. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og år. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit
Åbent hav / fjord	18,4	16,0	9,0	8,6	13,0
Havn	17,8	14,6	11,8	11,0	13,8
Sø	5,8	5,0	5,6	5,6	5,5
Kyst / strand	11,4	13,0	13,0	16,0	13,4
Svømmebassin / havnebad	3,2	0,8	0,8	1,2	1,5
Badekar	1,6	1,0	1,2	0,8	1,2
Bro	0,6	0,2	0	0	0,2
Vandløb / å / kanal	5,8	6,6	3,0	7,2	5,7
Andet	3,8	4,2	3,8	4,4	4,1
Uoplyst	1,8	2,0	0	0,4	1,1
I alt	70,2	63,4	48,2	55,2	59,3

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Drukneulykker som fandt sted i åbent hav eller fjord, i havne eller ved kyst og strand forekom hovedsageligt i den ældre aldersgruppe (tabel 9), idet 62,4 % (n=501) af disse drukneulykker forekom blandt de 45-74-årige.

Tabel 9. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og alder. Antal og procent.

	0-4 år	5-14 år	15-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	75+ år	Uoplyst	I alt	Procent
Åbent hav / fjord	0	2	13	22	43	54	61	43	12	10	260	21,9 %
Havn	0	0	31	20	28	53	64	56	23	1	276	23,3 %
Sø	4	6	9	8	6	32	17	12	16	0	110	9,3 %
Kyst / strand	0	10	8	15	28	57	52	61	35	1	267	22,5 %
Svømmebassin / havnebad	3	8	4	2	1	2	2	2	6	0	30	2,5 %
Badekar	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	1,9 %
Bro	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	4	0,3 %
Vandløb / å / kanal	0	1	10	5	11	21	20	16	27	1	113	9,5 %
Andet	11	1	6	4	6	9	17	13	14	0	81	6,8 %
Uoplyst	0	5	1	1	1	5	0	1	7	0	21	1,8 %
I alt	21	33	84	78	126	241	236	208	145	13	1.185	100,0 %

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Mænds og kvinders drukneulykker var forskellige med hensyn til, hvor og hvordan de skete, hvilket er væsentligt at have for øje i forebyggende indsatser. Kvinder druknede oftest i en sø eller ved kyster eller strande, mens mænd oftest døde på grund af drukning på åbent hav eller fjorde og i havne (tabel 10). Forskellene hænger formentlig tæt sammen med generelle forskelle i mænds og kvinders aktiviteter i og ved vand. Eksempelvis er der langt flere mænd, der sejler ud i joller og fritidsbåde for at fiske/hygge sig og færdes i havnemiljøer, hvilket afspejler sig i ulykkestallene.

Tabel 10. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på sted og køn. Antal.

	Mænd	Kvinder	I alt
Åbent hav / fjord	246	14	260
Havn	255	21	276
Sø	83	27	110
Kyst / strand	225	42	267
Svømmebassin / havnebad	22	8	30
Badekar	15	8	23
Bro	4	0	4
Vandløb / å / kanal	92	21	113
Andet	66	15	81
Uoplyst	17	4	21
I alt	1.025	160	1.185

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Aktivitet før drukneulykken

I det følgende beskrives de aktiviteter, der gik forud for drukneulykkerne, i det omfang, de var oplyst. Det er oftest sådan, at der ikke er andre til stede, når ulykken hænder. Det betyder, at det er svært at bestemme den forudgående aktivitet, hvorfor 20,8 % af disse tilfælde også er registreret som uoplyst aktivitet i perioden 2001-2020.

I perioden 2001-2020 var fritidsaktiviteter i båd den hyppigst forekommende forudgående aktivitet ved drukneulykker, hvor det årlige gennemsnit i perioden var 11,7 ulykker. Det årlige gennemsnit for ulykker i forbindelse med bade- og svømmeaktiviteter var 10,2, mens det årlige gennemsnit for ulykker som følge af færdsel på havn var 9,4 (tabel 11). Tilsammen bidrager disse aktiviteter med 52,7 % af alle drukneulykker. For de tre nævnte aktiviteter er det årlige gennemsnit faldet hen over hele perioden. Omvendt er det årlige gennemsnit for drukneulykker som følge af aktiviteterne dykning, fritidsfiskeri fra land, transport samt andre aktiviteter steget i perioden 2016-2020.

I perioden 2001-2020 døde der i gennemsnit 6,3 personer om året som følge af drukneulykker, som skyldtes andre aktiviteter, for eksempel gåtur ved å eller sø, hundeluftning ved strand eller færdsel på bro, paraglidning eller kitesurfing (tabel 11).

Tabel 11. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og år. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit
Badning / svømning	13,0	10,6	7,2	9,8	10,2
Bad i badekar	1,6	1,0	1,2	0,8	1,2
Fritidsaktivitet i båd	15,2	13,2	9,2	9,2	11,7
Arbejdsrelateret fiskeri	3,2	2,6	1,0	0,6	1,9
Dykning	1,4	1,2	2,2	2,6	1,9
Fritidsfiskeri fra land	1,2	2,0	1,8	2,4	1,9
Transport	3,0	2,8	1,8	3,4	2,8
Færdsel på havn	13,0	9,4	8,8	6,2	9,4
Andre aktiviteter	6,0	6,2	5,6	7,4	6,3
Uoplyst	12,6	14,4	9,4	12,8	12,3
I alt	70,2	63,4	48,2	55,2	59,3

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

I perioden 2001-2020 forekom 624 drukneulykker, som skyldtes henholdsvis fritidsaktiviteter i båd (n=234), badning eller svømning (n=203) eller færdsel på havn (n=187). Blandt disse forekom over halvdelen blandt personer på 45 år eller derover (tabel 12). De fleste børn i alderen 0-14 år, som druknede i perioden, skyldtes badning og svømning (n=23, 11,3 %).

Tabel 12. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og alder. Antal og procent.

	0-4 år	5-14 år	15-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	75+ år	Uoplyst	I alt	Procent
Badning / svømning	1	22	14	12	15	40	35	36	27	1	203	17,1 %
Bad i badekar	3	0	0	0	1	7	3	4	5	0	23	2,0 %
Fritidsaktivitet i båd	0	2	10	17	29	52	60	47	15	2	234	19,8 %
Arbejdsrelateret fiskeri	0	0	3	4	8	6	4	4	0	8	37	3,1 %
Dykning	0	0	4	5	10	13	4	1	0	0	37	3,1 %
Fritidsfiskeri fra land	0	0	0	0	4	9	9	14	1	0	37	3,1 %
Transport	0	1	9	3	6	7	9	7	12	1	55	4,6 %
Færdsel på havn	0	0	14	14	18	39	51	41	10	0	187	15,8 %
Andre aktiviteter	13	3	8	9	19	22	16	17	19	0	126	10,6 %
Uoplyst	4	5	22	14	16	46	45	37	56	1	246	20,8 %
I alt	21	33	84	78	126	241	236	208	145	13	1.185	100,0 %
Procent	1,8 %	2,8 %	7,1 %	6,6 %	10,6 %	20,3 %	19,9 %	17,6 %	12,2 %	1,1 %	100,0 %	

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

For kvinder var badning og svømning (26,9 %) den hyppigste aktivitet forbundet med drukneulykker i perioden 2001-2020. Derimod var fritidsaktiviteter i båd den hyppigste aktivitet blandt mænd (22,0 %) i samme periode (tabel 13). Der var dog betydeligt flere mænd end kvinder, der druknede i forbindelse med badning eller svømning, og mænd var betydeligt mere udsatte for drukneulykker generelt inden for alle aktiviteter.

Tabel 13. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og køn. Antal.

	Mænd	Kvinder	I alt
Badning / svømning	160	43	203
Bad i badekar	15	8	23
Fritidsaktivitet i båd	226	8	234
Arbejdsrelateret fiskeri	37	0	37
Dykning	32	5	37
Fritidsfiskeri fra land	37	0	37
Transport	49	6	55
Færdsel på havn	170	17	187
Andre aktiviteter	106	20	126
Uoplyst	193	53	246
I alt	1.025	160	1.185

De fleste drukneulykker i perioden 2001-2020 skete i de varmere sommermåneder fra juni til august, hvilket særligt er gældende i forhold til drukneulykker grundet badning og svømning (n=161, 79,3 %) og fritidsaktiviteter i båd (n=101, 43,2 %) (tabel 14). De andre forudgående aktiviteter synes at være ligeligt fordelt ud over resten af året.

Tabel 14. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet og måned. Antal og procent.

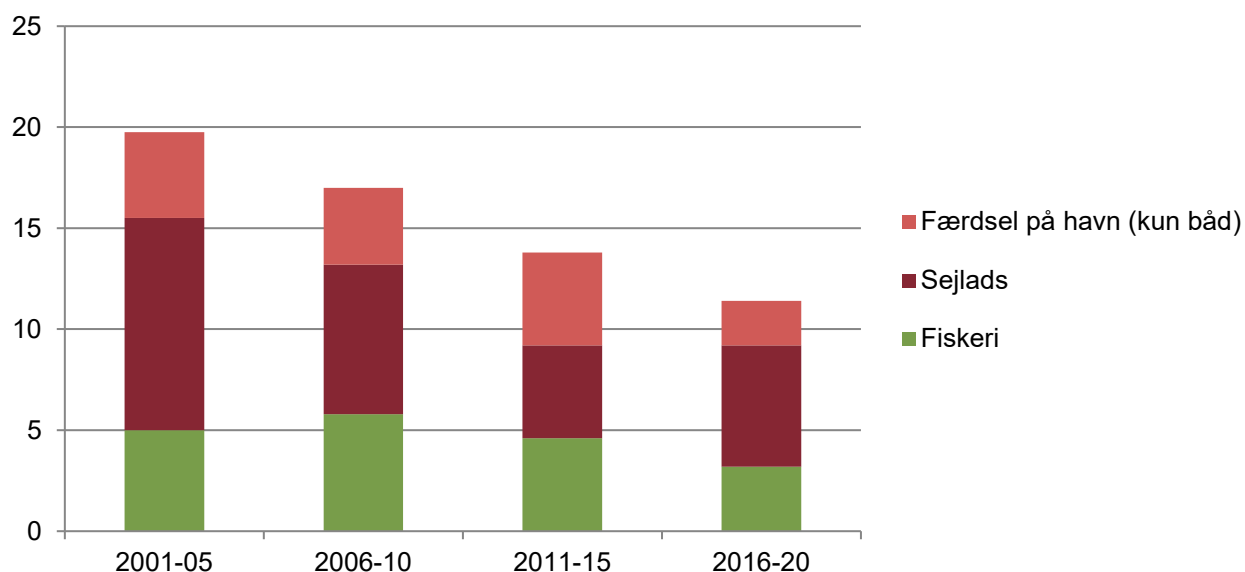
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Badning / svømning	0	0	2	3	12	33	64	64	14	6	3	2	203
Bad i badekar	3	2	1	1	1	2	2	5	1	0	2	3	23
Fritidsaktivitet i båd	10	1	13	20	30	38	32	31	21	25	4	9	234
Arbejdsrelateret fiskeri	5	7	0	6	2	1	3	0	2	4	2	5	37
Dykning	1	0	3	4	4	5	6	6	5	2	1	0	37
Fritidsfiskeri fra land	0	2	5	6	6	3	2	1	0	7	4	1	37
Transport	10	7	4	4	1	3	4	0	1	6	7	8	55
Færdsel på havn	15	11	15	14	21	19	15	20	16	9	15	17	187
Andre aktiviteter	11	6	10	11	13	11	15	15	8	12	7	7	126
Uoplyst	25	25	21	26	14	20	22	24	21	8	17	23	246
I alt	80	61	74	95	104	135	165	166	89	79	62	75	1.185
Procent	6,8 %	5,2 %	6,2 %	8,0 %	8,8 %	11,4 %	13,2 %	14,0 %	7,5 %	6,7 %	5,2 %	6,3 %	100,0 %

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Drukneulykker blandt fritidssejlere

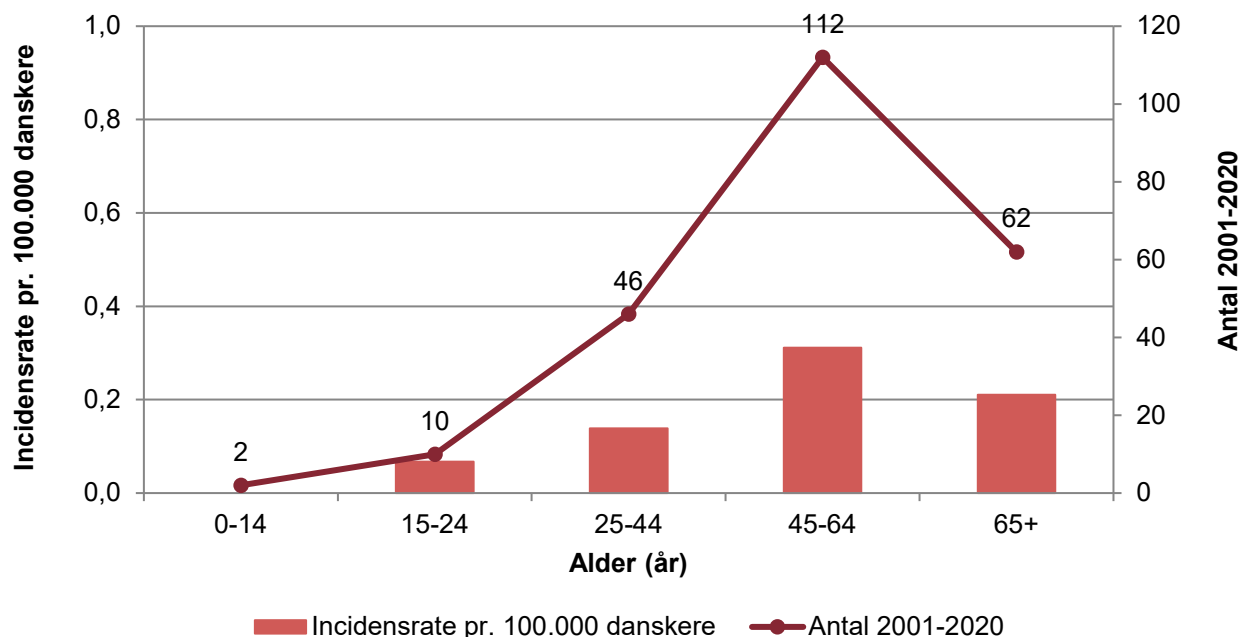
Antallet af drukneulykker blandt fritidssejlere er faldet i perioden 2001-2020 (figur 14). Fritidssejlads omfatter blandt andet sejlads med jolle, sejlskib, kano, kajak, gummi- og motorbåd. Drukneulykker blandt fritidssejlere dækker over fritidsaktiviteter i båd (herunder fiskeri og sejlads) samt færdsel på havn med båd. I perioden 2001-2020 er i alt 236 druknet ved fritidsaktiviteter i båd, mens 78 druknede i forbindelse med færdsel på havn i forbindelse med båd.

Figur 14. Fatale drukneulykker blandt fritidssejlere 2001-2020. Årligt gennemsnit. Antal.

I perioden 2001-2020 skete de fleste drukneulykker, der forekom i forbindelse med fritidssejlads, blandt personer over 18 år, hvoraf størstedelen af de druknede var 45-64 år ($n=112$, 48,3 %) (figur 15), og næsten alle var mænd ($n=226$, 96,6 %) (data ikke vist). I kun 22 ud af de 234 ulykker (9,4 %) blev det anført, at den afdøde var iført en redningsvest, og i flere tilfælde var den ikke taget korrekt på. Medvirkende faktorer ved ulykkerne var bl.a. hårdt vejr, alkoholindtag, dårligt helbred og fiskenet i skruen.

Figur 15. Fatale drukneulykker ved fritidssejls 2001-2020, opdelt på alder. Antal¹ og incidensrater² pr. 100.000 danskere.

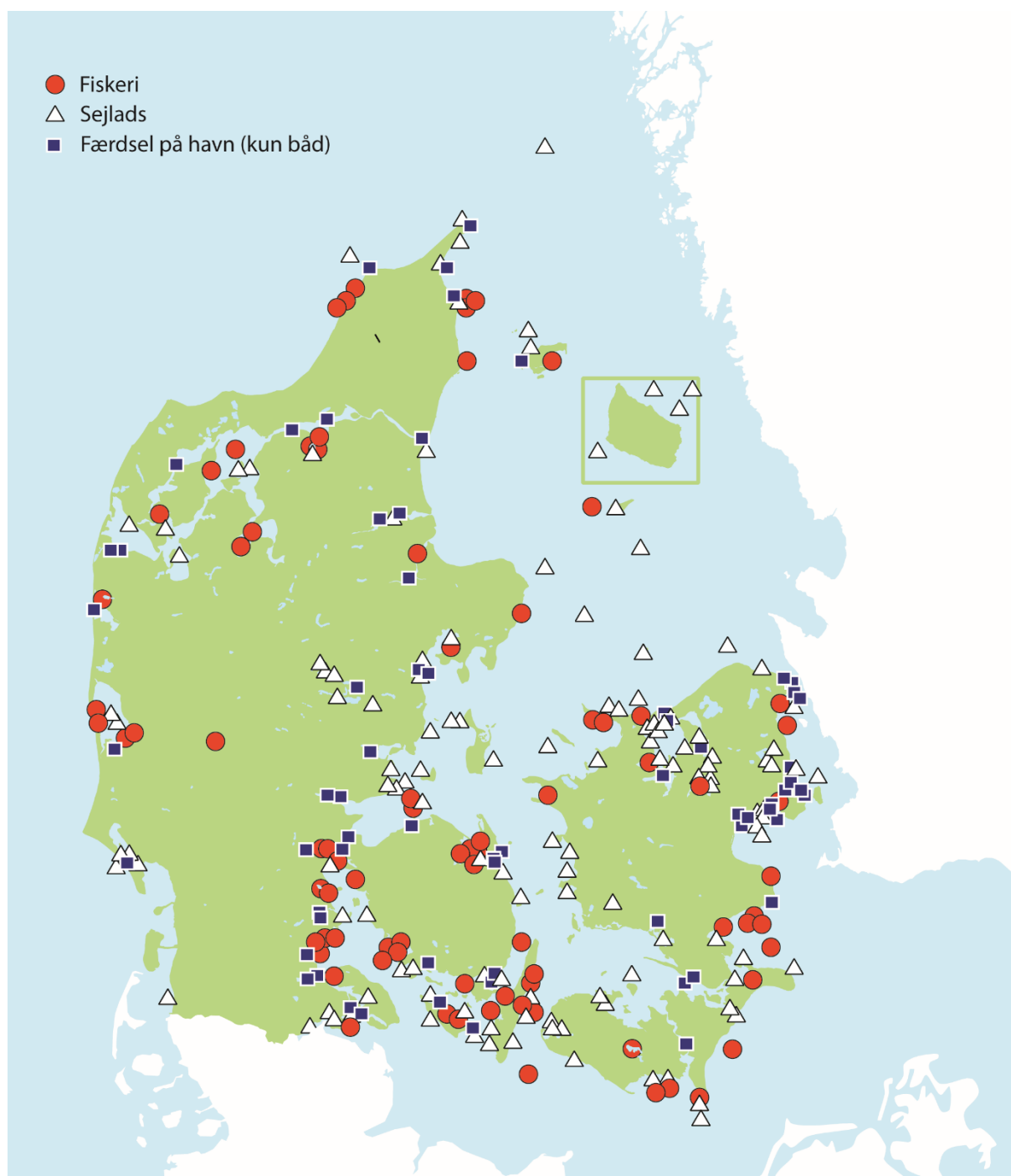

¹Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere.

²Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.
For to personer var alderen uoplyst.

Figur 16 viser et kort med stedsangivelse for drukneulykker blandt fritidssejlere i Danmark i perioden 2001-2020 for henholdsvis fiskeri, sejls og færdsel på havn (hvor kun båd var involveret). Som det fremgår af kortet, sker drukneulykker blandt fritidssejlere i hele landet, men ulykkerne skete særligt på østkysten i Sønderjylland, i det Sydfynske Øhav, i Hovedstadsområdet og ved Isefjord og Roskilde Fjord på Vestsjælland. Dette må formodes at skyldes de flere lystbådehavne i disse områder sammenlignet med eksempelvis ved Vesterhavet.

Figur 16. Kort over fatale drukneulykker ved fritidssejls i Danmark 2001-2020 fordelt på fiskeri, sejls og færdsel på havn, hvor båd var involveret.

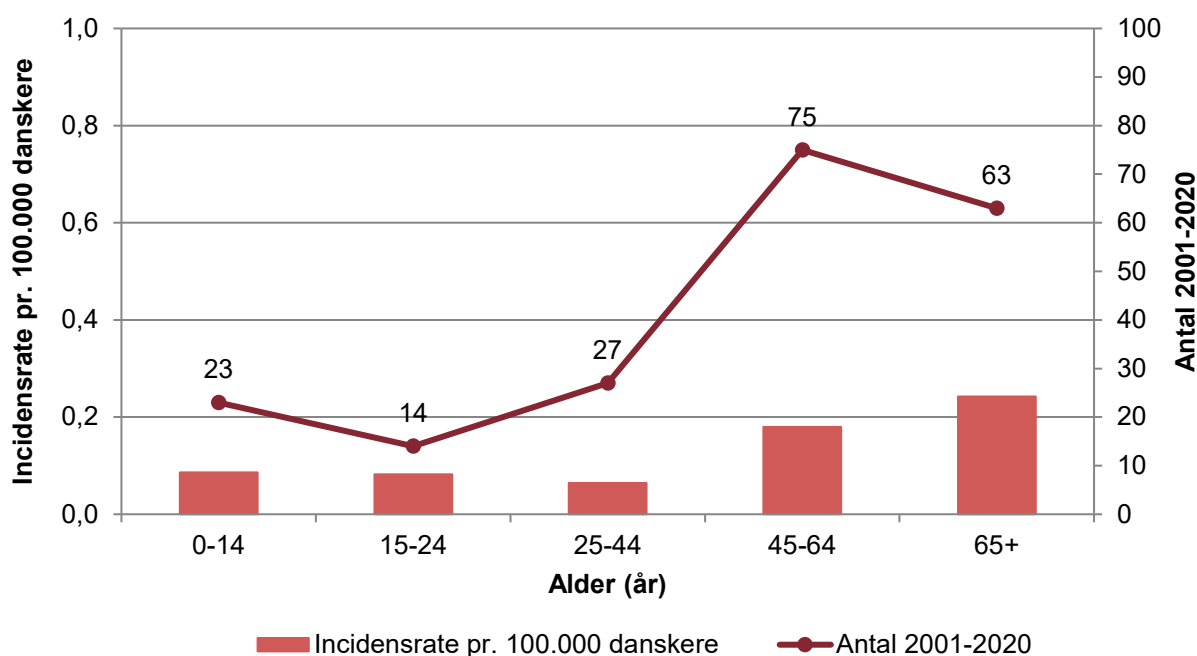
Kortet viser drukneulykker blandt lystfiskere med fast bopæl i Danmark samt udenlandske lystfiskere druknet i Danmark. "Færdsel på havn (kun båd)" omfatter kun de, der færdedes på havnen med en båd.

Bade- og svømmeulykker

I perioden 2001-2020 druknede i gennemsnit 10 personer årligt i forbindelse med badning eller svømning (tabel 13, s. 36). Mænd udgjorde 78,8 % og kvinder 21,2 % af bade- og svømmeulykker i perioden (data ikke vist). Ud af de 203 drukneulykker i perioden 2001-2020, som skyldtes badning eller svømning, forekom over halvdelen blandt personer på 45 år eller derover (n=138), mens en femtedel forekom blandt unge og voksne i alderen 15-44 år (n=41) (figur 17). I perioden var der 23 børn under 15 år, der døde på grund af drukning i forbindelse med bade- og svømmeulykker. Drukning i forbindelse med badning fandt oftest sted ved stranden (70,6 %). Væsentlig færre druknede i swimmingpools (indendørs eller udendørs, 10,8 %) og søer (7,8 %). Udlændinge tegnede sig for 28,1 % af alle drukneulykker ved badning (hovedsagelig ved kyster og strande) (data ikke vist).

Figur 17. Fatale drukneulykker ved badning/svømning 2001-2020, opdelt på alder.

Antal¹ og incidensrater² pr. 100.000 danskere.

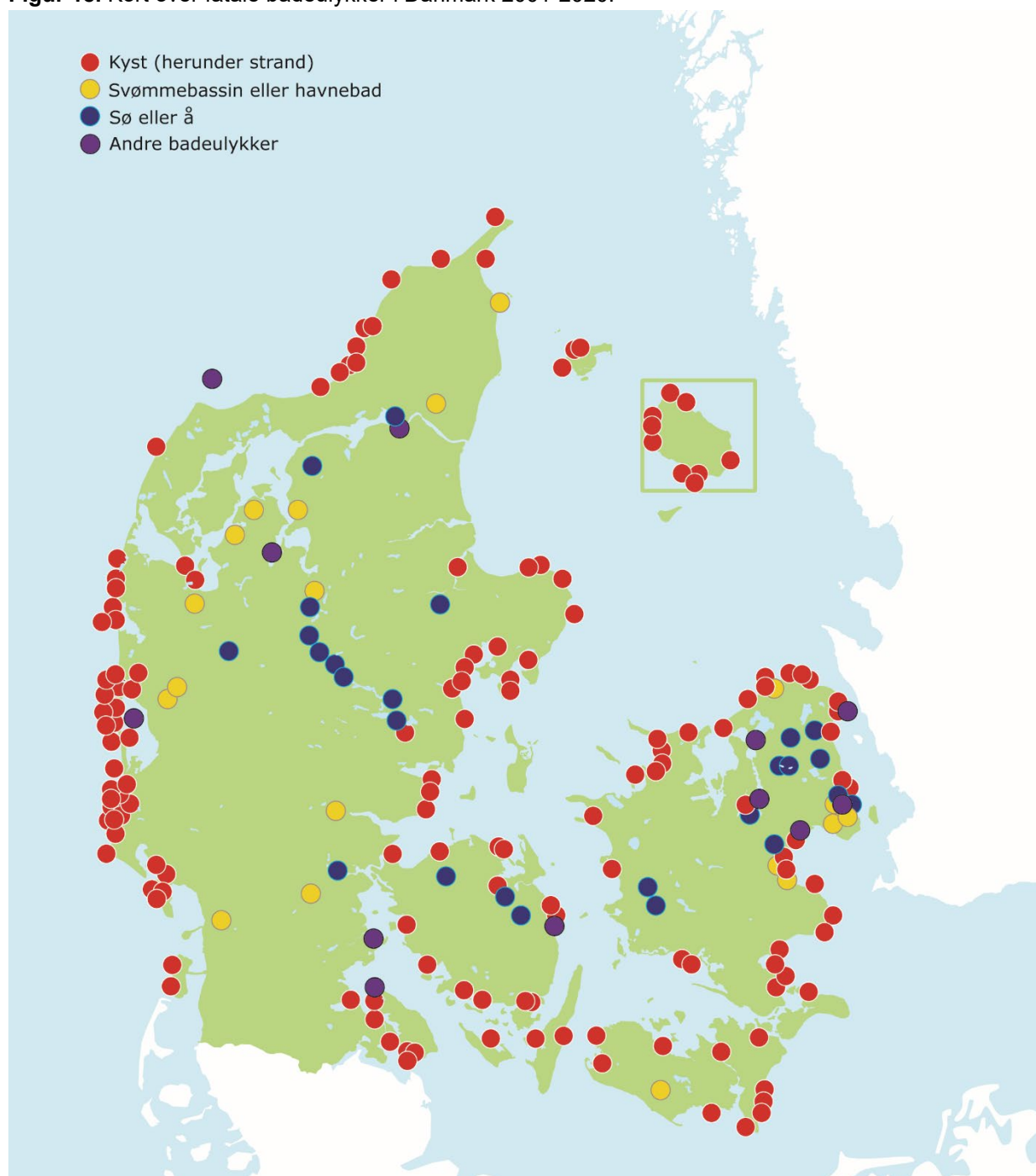

¹Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere.

²Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.
For én person var alderen uoplyst.

Figur 18 viser et kort med omtrentlig stedsangivelse for badeulykker i Danmark i perioden 2001-2020. Kortet illustrerer, at drukning i forbindelse med badning i Danmark særligt fandt sted ved den jyske vestkyst. Andelen af badeulykker ved vestkysten har dog været faldende de senere år (data ikke vist).

Figur 18. Kort over fatale badeulykker i Danmark 2001-2020.

Kortet viser dødsfald pga. badeulykker blandt personer med fast bopæl i Danmark samt udlændinge druknet i Danmark. Fem badeulykker kunne ikke stedfæstes og fremgår derfor ikke på kortet.

Størstedelen af badeulykker forekom blandt personer på 45 år eller ældre ($n=138$, 68,0 %), mens hvert 10. drukneoffer i forbindelse med badning var under 15 år i 2001-2020 (tabel 15). De fleste badeulykker sker ved kyst og strand.

Tabel 15. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og alder. Antal og procent.

	0–14 år	15–24 år	25–34 år	35–44 år	45–54 år	55–64 år	65–74 år	75+ år	Uoplyst	I alt
Åbent hav / fjord	0	0	0	2	2	2	0	1	0	7
Havn	0	3	0	0	1	0	1	0	1	6
Sø	2	2	1	2	5	0	1	2	0	15
Kyst / strand	10	4	7	10	28	32	32	21	0	144
Svømmebassin / havnebad	9	4	1	1	1	1	2	3	0	22
Vandløb / å / kanal	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2
Andet	0	1	1	0	1	0	0	0	0	3
Uoplyst	2	0	0	0	2	0	0	0	0	4
I alt	23	14	12	15	40	35	36	27	1	203
Procent	11,3 %	6,9 %	5,9 %	7,4 %	19,7 %	17,2 %	17,7 %	13,3 %	0,5 %	100,0 %

Antallet af badeulykker blandt 0-14-årige er faldet siden 2001, hvorimod der er en tendens til, at antallet er steget blandt 55+-årige (tabel 16).

Tabel 16. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på alder og år. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Årligt gennemsnit for 2001-2020
0-14 år	2,0	2,0	0,4	0,2	1,2
15-24 år	1,0	0,4	0,4	1,0	0,7
25-34 år	1,0	0,4	0,6	0,4	0,6
35-44 år	1,4	0,6	0,4	0,6	0,8
45-54 år	2,6	2,2	2,0	1,2	2,0
55-64 år	1,8	2,2	1,2	1,8	1,8
65-74 år	1,6	1,8	1,8	2,0	1,8
75+ år	1,6	1,0	0,4	2,4	1,4
Uoplyst	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1
I alt	13,0	10,6	7,2	9,8	1,2

Sammenlignet med kønsfordelingen ved andre aktiviteter er kønsfordelingen ved badeulykker mindre skæv, da mænd udgjorde 78,8 % af de druknede, mens kvinder udgjorde 21,2 % (tabel 17). Størstedelen af badeulykkerne skete ved kyst og strand for både mænd og kvinder, men også en del mænd døde i forbindelse med badning i svømmebassiner og havnebade.

Tabel 17. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og køn. Antal og procent.

	Mænd	Kvinder	I alt
Åbent hav / fjord	6	1	7
Havn	6	0	6
Sø	12	3	15
Kyst / strand	112	32	144
Svømmebassin / havnebad	16	6	22
Vandløb / å / kanal	1	1	2
Andet	3	0	3
Uoplyst	4	0	4
I alt	160	43	203
Procent	78,8 %	21,2 %	100,0 %

Størstedelen af badeulykkerne blandt mænd skete i aldersgruppen 45-54-årige (n=31, 19,4 %), mens størstedelen blandt kvinder skete blandt 65-74-årige (n=13, 30,2 %) (tabel 18). Desuden er der markant flere drenge i alderen 0-14 år, der omkommer i badeulykker, sammenlignet med piger i samme aldersgruppe.

Tabel 18. Fatale badeulykker 2001-2020 opdelt på alder og køn.
Antal og procent.

	Mænd	Kvinder	I alt
0–14 år	20	3	23
15–24 år	14	0	14
25–34 år	9	3	12
35–44 år	13	2	15
45–54 år	31	9	40
55–64 år	28	7	35
65–74 år	23	13	36
75+* år	21	6	27
Total	160	43	203
Procent	78,8 %	21,2 %	100,0 %

Tabellerne omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

* Inkluderer én person med uoplyst alder.

Som tidligere nævnt skete størstedelen af badeulykker ved kyst og strand, som hovedsageligt forekom i sommermånederne (tabel 19).

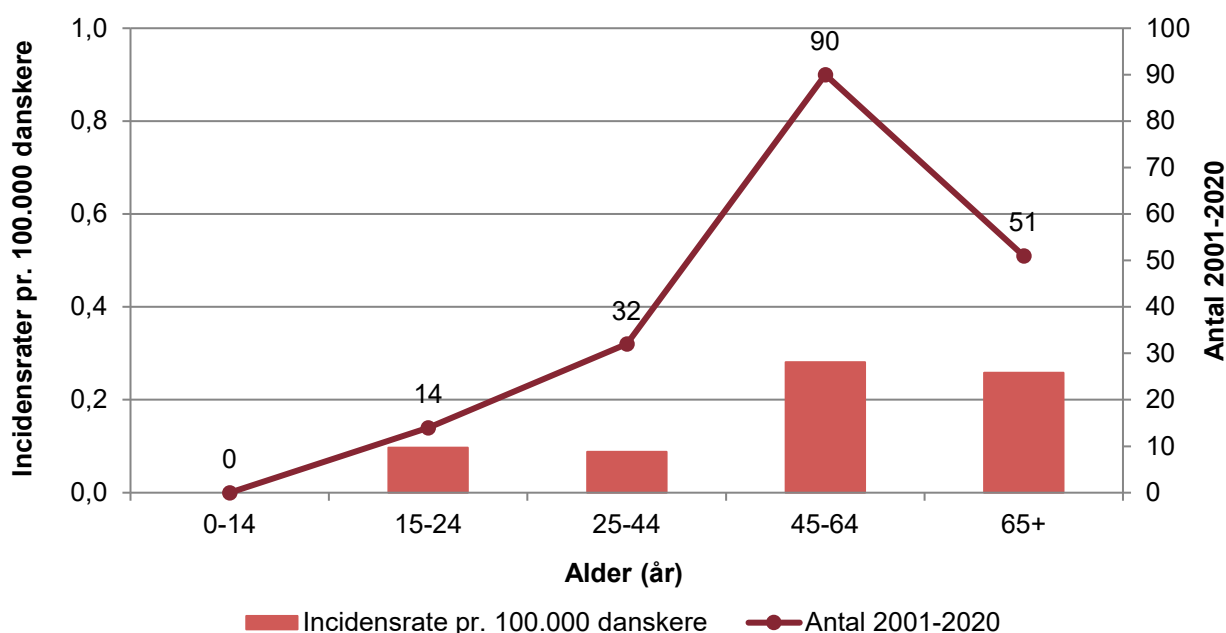
Tabel 19. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på sted og måned. Antal og procent.

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	I alt
Åbent hav / fjord	0	0	0	0	0	2	2	3	0	0	0	0	7
Havn	0	0	0	0	0	3	1	1	1	0	0	0	6
Sø	0	0	0	0	0	7	4	4	0	0	0	0	15
Kyst / strand	0	0	0	1	5	15	54	50	11	6	1	1	144
Svømmebassin / havnebad	0	0	2	2	6	3	1	6	0	0	1	1	22
Vandløb / å / kanal	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	2
Andet	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	3
Uoplyst	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	4
I alt	0	0	2	3	12	33	64	64	14	6	3	2	203
Procent	0,0 %	0,0 %	1,0 %	1,5 %	5,9 %	16,3 %	31,5 %	31,5 %	6,9 %	3,0 %	1,5 %	1,0 %	100,0 %

Færdsel på havn

I perioden 2001-2020 druknede i alt 187 mennesker ved fald i havn i forbindelse med færdsel på havn, herunder færdsel på, til og fra både i havnen (figur 19). Drukneulykker forårsaget af færdsel på havn omfatter ulykker, hvor personer er faldet i vandet og druknet, mens de har færdes på havnen til fods. Drukneulykker som følge af færdsel på havn i bil er således ikke inkluderet her. I alt 14 drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn var i aldersgruppen 15-24 år, og langt størstedelen af drukneulykker var i aldersgruppen 45-64 år (n=90).

Figur 19. Fatale drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn 2001-2020, opdelt på alder. Antal¹ og incidensrater² pr. 100.000 danskere.

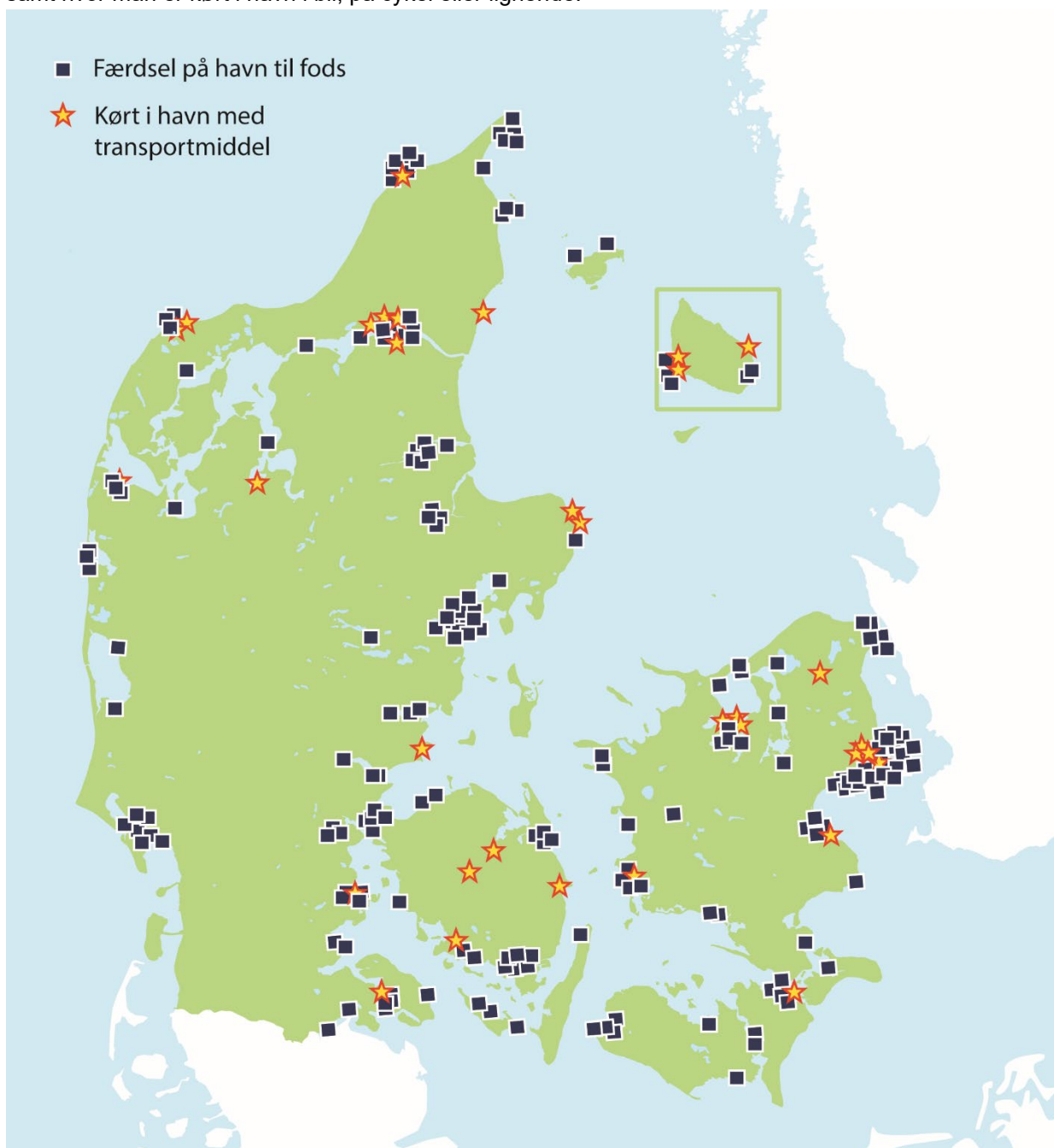

¹Antallene omfatter både personer med fast bopæl i Danmark og udlændinge, mens incidensraterne kun omfatter danskere.

²Incidensrate er her et udtryk for antallet af fatale drukneulykker per år.

Figur 20 viser et kort med omtrentlig stedsangivelse for drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn til fods og transportrelaterede drukneulykker i havne i Danmark i perioden 2001-2020. Som det fremgår, skete flest drukneulykker i havneområder i henholdsvis Hirtshals, Aalborg, Aarhus, Esbjerg, i havne langs Jyllands østkyst, havne i Hovedstadsområdet og havne i det Sydfynske Øhav.

Figur 20. Kort over fatale drukneulykker i Danmark 2001-2020 i forbindelse med færdsel til fods på havn, samt hvor man er kørt i havn i bil, på cykel eller lignende.

Kortet viser drukneulykker blandt personer med fast bopæl i Danmark samt udlændinge druknet i Danmark.

Hvor skete ulykkerne ved færdsel til fods i havne?

Nedenfor er angivet, hvilke byer og havne ulykkerne skete i (2001-2020).

Aalborg (5): Nørresundby Sejlklub, havnebassin v. Limfjordsværftet, Havneindløbet v. KMD, Østre havnebassin, vestre havnepromenade
Assens (1): Marinaen
Augustenborg (1): Bådehavnen
Bogense (2): Bogense Havn, Bogense Marina
Brøndby (2): Brøndby Havn
Brejning (2): Brejning Havn
Dragør (1): Dragør Havn
Esbjerg (5): Fiskerihavnen, Kullerkaj, havnebassin v. Esbjerg Havn (2)
Flensborg (1): Kollund Lillestrand
Faaborg (2): Faaborg Havn (2)
Fanø, Nordby (1): Nordby Havn
Fredericia (1): Lystbådehavnen.
Frederikshavn (4): Frederikshavn Havn, Nordre Kaj, Aalbæk Havn, Søsportshavn
Frederiksværk (1): Stålværkshavnen
Gilleleje (1): Gilleleje Havn
Gjøl (1): Gjøl Havn
Grenaa (1): Grenaa kaj
Haderslev (4): Haderslev Havn, lystbådehavn
Hadsund (1): Fiskerihavnen
Hanstholm (2): Havnebassinet
Hals (1): Hals Havn
Haderslev (1): lystbådehavnen
Helsingør (7): Helsingør Nordhavn (5), Helsingør Lystbådehavn (2)
Hirtshals (7): Hirtshals Havn
Holbæk (2): Holbæk Havn
Horsens (3): Lystbådehavnen, Horsens Havn (2)
Hundested (2): Hundested Havn
Hundige (1): ved Hejren
Hvide Sande (1): Hvide Sande Havn
Hvidovre (1): Hvidovre Havn
Ishøj (2): Ishøj Havn
Kalundborg (2): Færgelejet ved Samsøfærgeren, Gisseløre
Kalvø (2): Kalvø Lystbådehavn, Kalvø bådelaug
Kastrup (2): Kastrup Lystbådehavn, Kastrup Marina
Kerteminde (4): V. Marinavej (2), Søndre havnekaj
Kolding (2): v. Havnegade, Marina syd
Korsør (1): Korsør Havn ved fæstningskajen.
København (19): Langebro, Nyhavnskanal ved Nyhavn (3), Havnegade, Christianshavn (3), havnen v. sejlklubvej, Trangraven ved Prinsessegade, Laurtrupskaj, Langelinie lystbådehavn, havnebassin ved husbåd, havnebassin, Nordhavn ved Svaneknoppen, Marmorvej, Lynetten lystbådehavn, Sundby Sejlklub, Islands Brygge (2)
Køge (4): Køge Havn
Lemvig (3): Lemvig Havn

Lohals (1): Lohals Havn
Læsø, Vesterø (1): Havnebassin, Vesterø Havn
Læsø, Østerby (1): Østerby Havn
Mariager (1): Mariager Havn
Marstal (1): Marstal Havn
Middelfart (3): Lillebælt ved Gl. Strandvej, Middelfart Marina, Havnebassinet
Mullerup (1): Mullerup Havn
Nakskov (3): Nakskov Havn
Nexø (2): Nexø Havn
Nykøbing F (1): Nykøbing F. Havn ved Sam Tank, Nordhavnen
Nysted (1): Nysted Havn
Nykøbing Sj. (1): Nykøbing Sjællands lystbådehavn
Næstved (2): Næstved Havn
Odense (1): Odense Havn
Præstø (1): Stavreby Havn
Randers (7): Motorbådshavnen, Havnebassinet ud for bådværket (2), Energikaj, Gudenå v. Randers havn, sydlige havnebassin øst for cykelbroen, Havnebassinet ud for Kulholmsvej
Ringkøbing (2): Ringkøbing Havn, Bork Havn
Roskilde (1): Kaj v. Strandgade
Ry (1): Ry Havn
Rødvig (1): Rødvig Havn
Rønne (3): Rønne Havn
Sakskøbing (2): Vandet ud for Havnegade 4, Sakskøbing Havn.
Skagen (5): Skagen Havn
Skibby (1): Skuldelev Havn
Stege (1): Stege Havn
Struer (1): Struer Industrihavn
Stubbekøbing (1): Havnebassinet Østre Havn
Sundsøre (1): Sundsøre Lystbådehavn
Svendborg (5): Svendborg Havn (3), Svendborg Lystbådehavn (2)
Sønderborg (5): Sønderborg Lystbådehavn, Sønderborg Havn, Færgelejet Fynshav, Marinaen v. Kongebroen
Thorsminde (2): Thorsminde Havn
Vallensbæk (1): Vallensbæk Havn
Vejle (1): Vejle Havn
Vildsund (1): Vildsund Havn
Vordingborg (2): Vordingborg Sydhavn (2)
Ærøskøbing (2): Ærøskøbing Havn (2)
Aarhus (10): Aarhus Havn kaj 27, bassin 8, kaj 85 i containerhavn, v. Nordhavnsvej, Marselisborg Lystbådehavn (2), ved Fiskerivej (2), Aarhus Havn v. Borneovej, Aarhus Havn v. Hack Kampmanns Plads
Uoplyst havn (3)

Andre til stede på ulykkestidspunktet

Drukneulykker sker oftest uden vidner, hvorfor der ofte mangler oplysninger om aktiviteten lige før ulykken. I 54,7 % af tilfældene var der ikke andre til stede, da drukneulykkerne indtraf (tabel 20). Dette gjaldt særligt bad i badekar (87,0 %) samt ved færdsel på havn (79,7 %). Omvendt var der ofte andre til stede ved bade- og svømmeulykker (62,1 %) og ved ulykker relateret til fritidsaktiviteter i båd (55,6 %). Når der ikke er vidner, er der derfor kun angivet en aktivitet, såfremt supplerende oplysninger bidrager med tilstrækkelig information til at fastslå en sandsynlig aktivitet, fx hvis man forlader en fest for at overnatte på sin båd og dagen efter bliver fundet i havnen, kodes dette som "færdsel på havn", og hvis man er sejlet ud alene og findes drevet i land, kodes dette som "fritidsaktivitet i båd".

Tabel 20. Andre til stede ved fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på aktivitet. Antal og procent.

	Alene	Procent	Andre til stede	Procent	Uoplyst	Procent	I alt
Badning / svømning	51	25,1 %	126	62,1 %	26	12,8 %	203
Bad i badekar	20	87,0 %	3	13,0 %	0	0 %	23
Fritidsaktivitet i båd	91	38,9 %	130	55,6 %	13	5,6 %	234
Arbejdsrelateret fiskeri	11	29,8 %	12	32,4 %	14	37,8 %	37
Dykning	2	5,4 %	35	94,6 %	0	0 %	37
Fritidsfiskeri fra land	28	75,7 %	8	21,6 %	1	2,7 %	37
Transport	26	47,3 %	24	43,6 %	5	9,1 %	55
Færdsel på havn	149	79,7 %	28	15,0 %	10	5,4 %	187
Andre aktiviteter	73	57,9 %	40	31,8 %	13	10,3 %	126
Uoplyst	197	80,1 %	7	2,9 %	42	17,1 %	246
I alt	648	54,7 %	413	34,9 %	124	10,5 %	1.185

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Genoplivning forsøgt

I en del tilfælde blev genoplivning forsøgt i forbindelse med drukneulykker (37,1 %), specielt efter dykning (73,0 %) og badeulykker (67,5 %) (tabel 21). Nogle gange var der ikke andre til stede på ulykkestidspunktet, men genoplivning blev alligevel forsøgt ved fundet af den druknede.

Tabel 21. Genoplivningsforsøg 2001-2020, opdelt på aktivitet. Antal og procent.

Genoplivning forsøgt					
	Ja	Nej	Uoplyst	Total	Procent*
Badning / svømning	137	22	44	203	67,5 %
Bad i badekar	8	5	10	23	34,8 %
Fritidsaktivitet i båd	83	82	69	234	35,5 %
Arbejdsrelateret fiskeri	9	10	18	37	24,3 %
Dykning	27	3	7	37	73,0 %
Fritidsfiskeri fra land	13	4	20	37	35,1 %
Transport	20	8	27	55	36,4 %
Færdsel på havn	44	59	84	187	23,5 %
Andre aktiviteter	57	25	44	126	45,2 %
Uoplyst	42	89	115	246	17,1 %
I alt	440	307	438	1.185	37,1 %

* Andel genoplivningsforsøg fordelt på aktiviteter. Beregnet for alle uanset om der er oplysninger, da manglende oplysninger om genoplivning oftest er udtryk for, at der ikke var et genoplivningsforsøg.

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Drukneulykker blandt børn

Børn defineres i denne rapport som personer under 18 år. I alt døde 65 børn i perioden 2001-2020 som følge af en drukneulykke. I 2020 døde to børn som følge af drukning.

De seneste år (2015-2020) har antallet af drukneulykker blandt børn været lavere sammenlignet med tidligere med to til tre druknedøde om året (tabel 22). Det nuværende antal er markant lavere end i begyndelse af 00'erne, hvor der årligt var mellem fire og syv børn, der mistede livet i en drukneulykke.

Tabel 22. Fatale drukneulykker blandt 0-17-årige 2001-2020, opdelt på år. Årligt gennemsnit.

År	Antal
2001-2004	5,4
2005-2009	4,2
2010-2014	1,0
2015-2020	2,4
Gennemsnit	3,3

Tabellen omfatter både danskere og udlændinge.

Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Aldersfordelingen af drukneulykker hos børn er vist i tabel 23. Der ses en klar aldersmæssig opdeling i omstændighederne ved drukneulykker blandt børn. De mindste børn i 0-4-årsalderen druknede oftest i badekar og i vandhuller nær hjemmet såsom have-/ svømmebassiner og fiskedamme. Børn i aldersgruppen fem til ni år druknede oftest ved badning ved kysten, i søer og i svømmebassiner, og samme mønster ses for de 10-14-årige. For de ældste i aldersgruppen 15-17 år var der tre drukneulykker i forbindelse med færdsel på havn udover bade- og svømmeulykker. Som blandt de voksne var der store kønsforskelle i børneulykkerne, da 81,5 % af børneulykkerne var blandt drenge (data ikke vist).

Tabel 23. Fatale drukneulykker blandt 0-17-årige 2001-2020, opdelt på alder og aktivitet. Antal.

	Badning / svømning	Bad i badekar	Fritids- aktivitet i båd	Færdsel på havn	Trans- port	Andre aktiviteter	Uoplyst	I alt
0-4 år	1	3	0	0	0	13	4	21
5-9 år	15	0	0	0	0	3	4	22
10-14 år	7	0	2	0	1	0	1	11
15-17 år	3	0	0	3	1	0	4	11
I alt	26	3	2	3	2	16	13	65

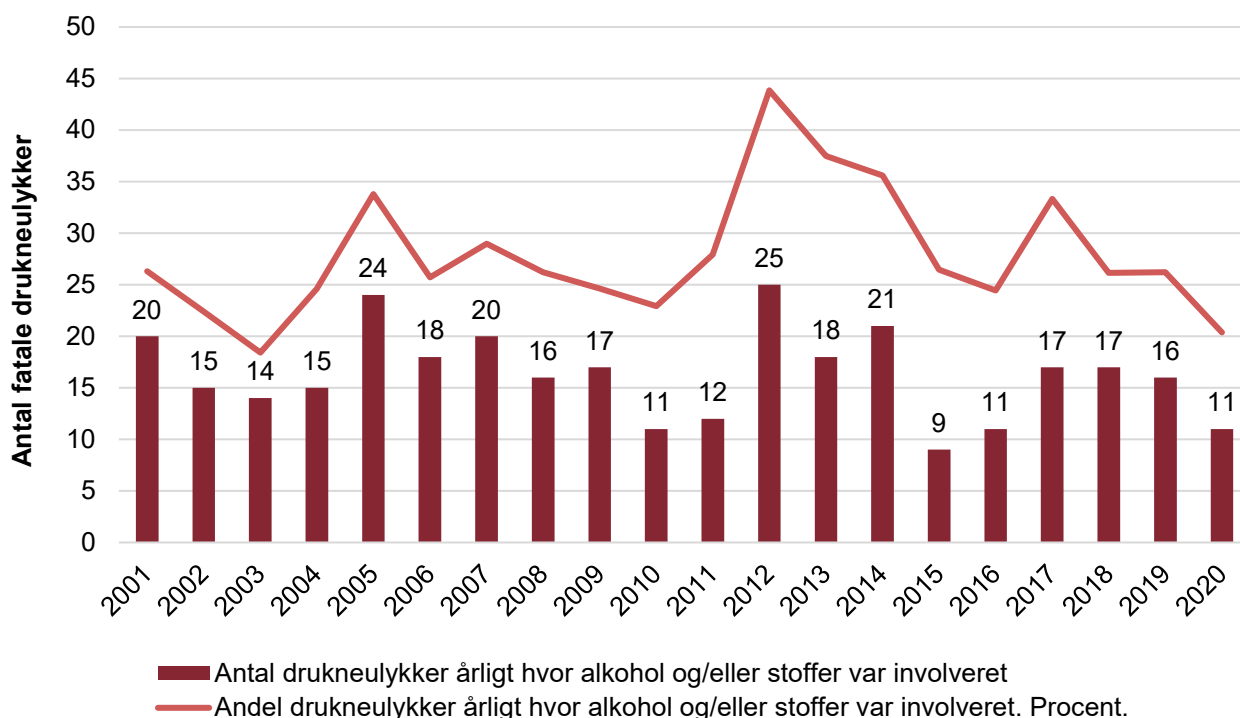
Tabellen omfatter både danskere og udlændinge. Danskere forstås her som personer med fast bopæl i Danmark, mens udlændinge omfatter bl.a. turister, sejlere og fiskere.

Alkohol, stoffer og drukneulykker

Alkohol og stoffer er velkendte risikofaktorer for utilsigtede drukneulykker, da det sløver éns motorik og dømmekraft, og derfor kan være medvirkende til en mere uforsigtig færdsel ved vand samt en lavere chance for at kunne rede sig selv op af vandet igen [13].

I 2020 var der alkohol og/eller stoffer involveret i 11 tilfælde (20,4 %) af alle drukneulykker (figur 21). Alkohol var involveret i otte tilfælde (14,8 %) ud af 54 drukneulykker, hvor stoffer ikke var involveret. Stoffer var involveret i én ud af 54 drukneulykker (1,9 %), hvor alkohol ikke var involveret. I to af tilfældene var der både alkohol og stoffer involveret (3,7 %). Til sammenligning var alkohol og/eller stoffer involveret i 16 tilfælde (26,2 %) af alle drukneulykker i 2019, og i perioden 2009-2018 var gennemsnittet herfor 16 tilfælde (data ikke vist).

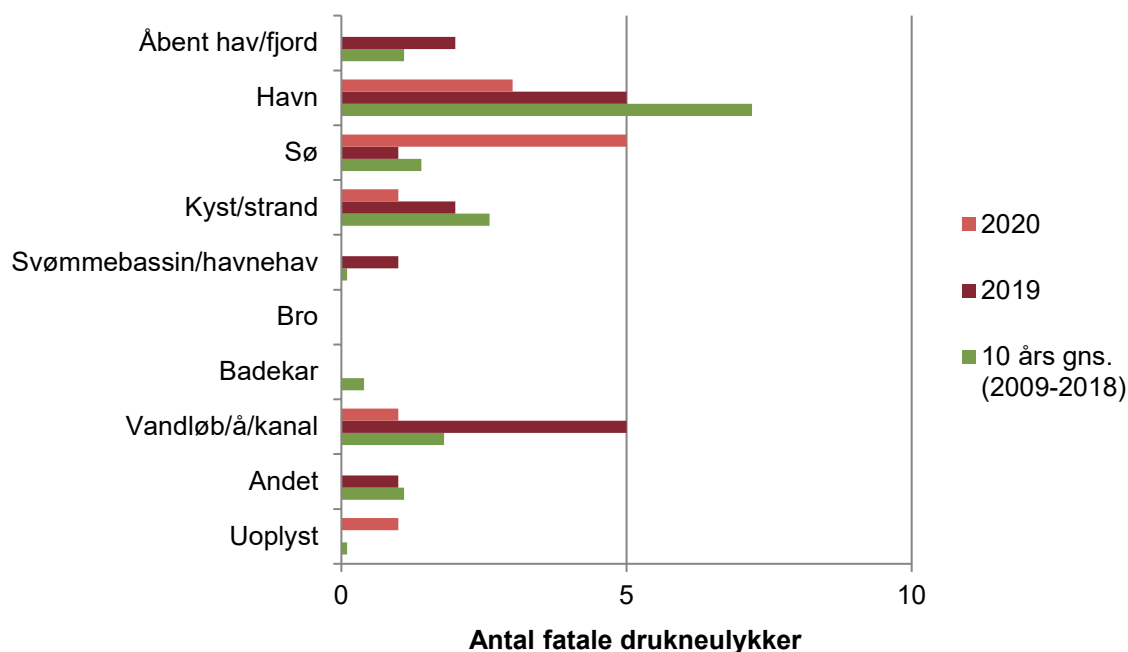
Figur 21. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2001-2020. Antal og procent.

De fleste drukneulykker i 2020, hvor alkohol var involveret, forekom primært blandt mænd (90,0 %) og blandt midaldrende og ældre (70,0 % var 45 år eller ældre). Den samme fordeling ses i de øvrige år. I 2020 var alkohol og/eller stoffer ikke indblandet i nogen drukneulykker blandt unge i alderen 15-29 år. Til sammenligning var der i 2019 tre drukneulykker blandt unge (15-29 år), hvor der var alkohol og/eller stoffer indblandet. Igennem alle år er der en betydelig gruppe unge i alderen 15-29 år, i alt 41 personer, der druknede i forbindelse med brug af alkohol og/eller stoffer. Størstedelen af disse var mænd, og mindst halvdelen af drukneulykkerne skete i forbindelse med byture, hvor man ved et uheld faldt i vandet på vej hjem eller havde været ude at svømme. I de fleste tilfælde var de alene. Mindst fire og sandsynligvis flere er faldet i vandet, da de skulle tisse i havnen (data ikke vist).

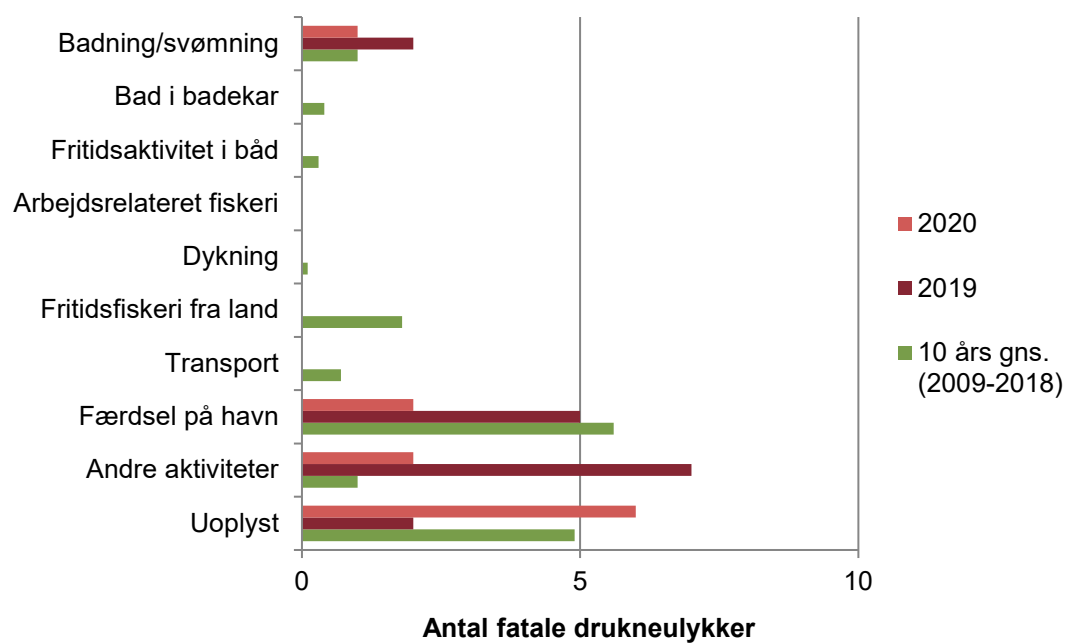
Figur 22 viser, at der i 2020 var særligt mange drukneulykker ved søer, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, sammenlignet med de tidligere år, mens der tidligere (2009-2018) har været flest drukneulykker ved havne, hvor alkohol og/eller stoffer har været involveret. I 2019 var der, sammenlignet med de tidligere år, en del flere alkohol- og/eller stof-relaterede drukneulykker i vandløb, åer eller kanaler. Kun ét druknetilfælde fandt sted ved en bynær å, mens de øvrige fandt sted ved naturlige vandløb, å og kanaler.

Figur 22. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2019, 2020 og 2009-2018, opdelt på sted. Antal.

Figur 23 viser, at der i 2020 generelt var færre drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, på tværs af forskellige aktiviteter forud for ulykken. Derimod har der været flere drukneulykker i 2020, hvor aktiviteten var uoplyst end tidligere år. I 2019 var der, sammenlignet med tidligere år, lidt flere alkohol- og/eller stof-relaterede drukneulykker, hvor personerne badede, svømmede eller lavede andre aktiviteter forud for ulykken.

Figur 23. Fatale drukneulykker, hvor alkohol og/eller stoffer var involveret, 2019, 2020 og 2009-2018, opdelt på aktivitet. Antal.

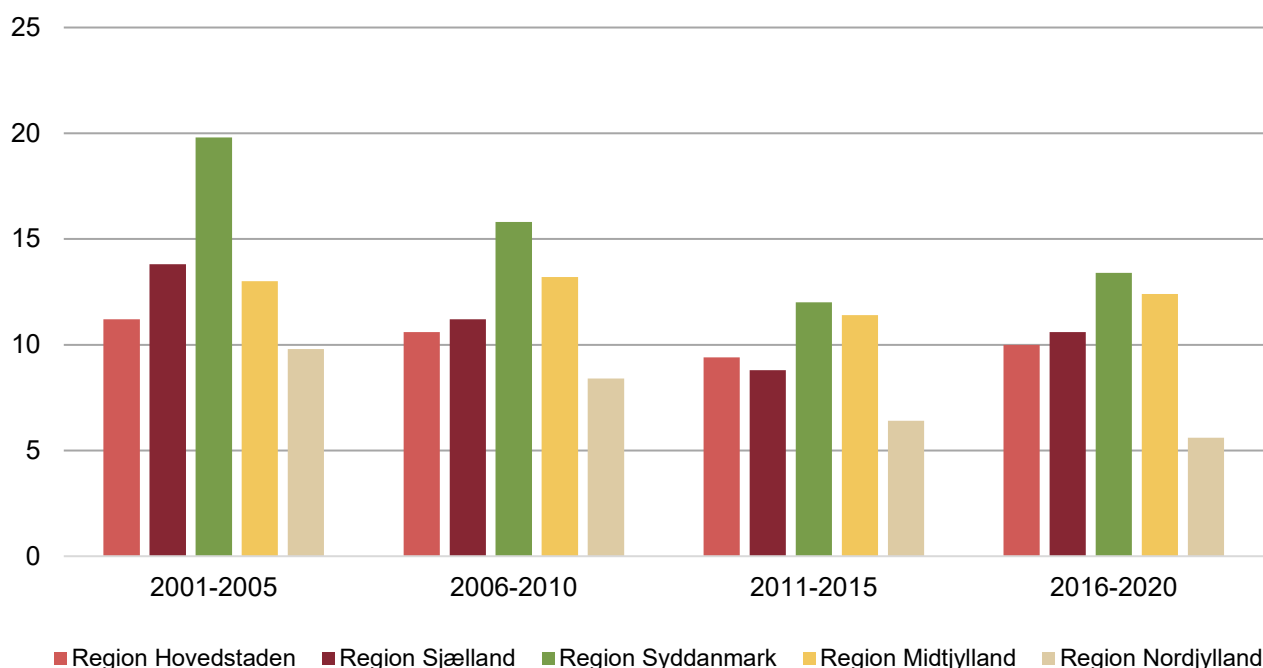

Drukneulykker i hver af de fem regioner

Som det fremgår af kortene, er drukneulykker ikke jævnt fordelt over Danmark. De følgende figurer viser, hvordan fordelingen er på de fem regioner og udviklingen fra 2001 til 2020. Forekomsten af druknedødsfald som følge af ulykker er angivet som antal per år og er ikke korrejeret for forskelle i befolkningstal i regionerne.

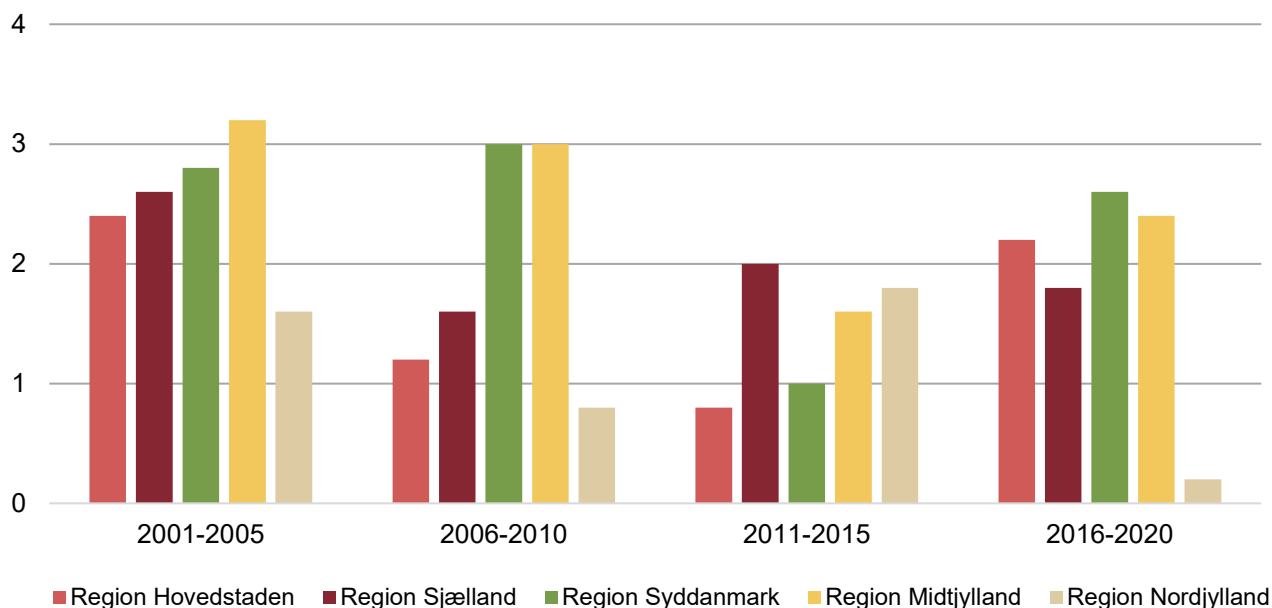
Figur 24 viser, at der var flest drukneulykker i Region Syddanmark i perioden 2001-2020, mens der var færrest drukneulykker i Region Nordjylland sammenlignet med de andre regioner. I perioden 2016-2020 var der i gennemsnit 13,4 drukneulykker i Region Syddanmark og 5,6 drukneulykker i Region Nordjylland om året.

Figur 24. Fatale drukneulykker 2001-2020, opdelt på regioner og år. Årligt gennemsnit.

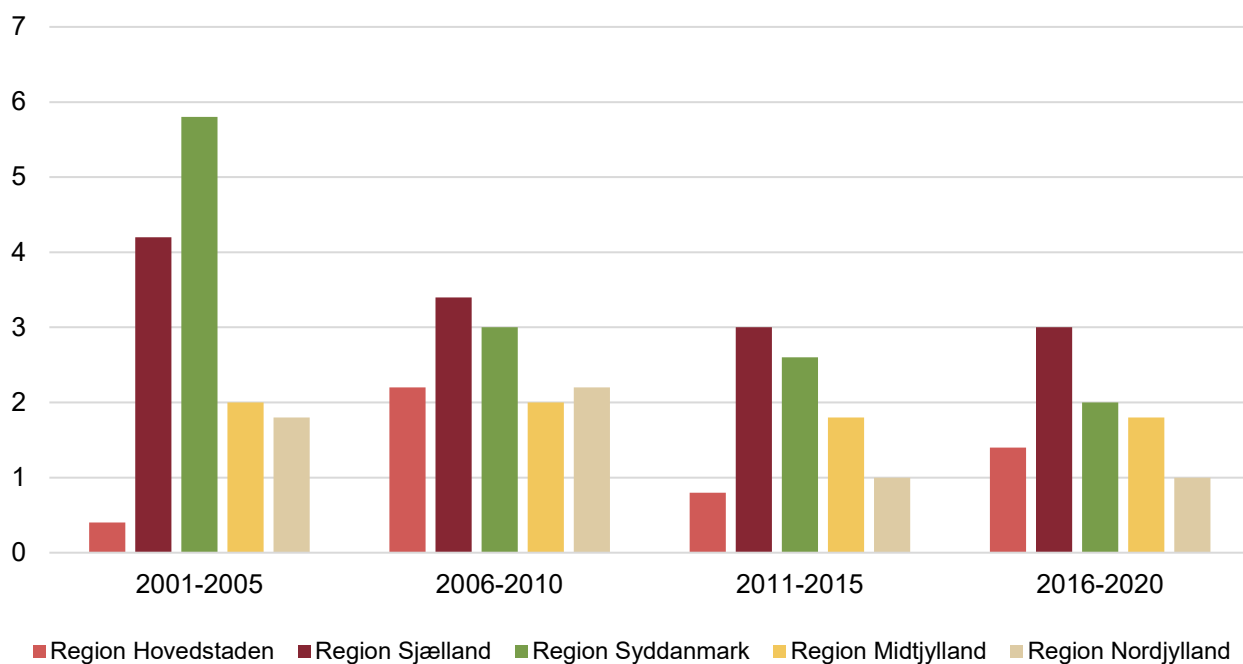
Figur 25 viser, at der også var flest badeulykker i Region Syddanmark (årligt gennemsnit: 2,6), mens der var færrest i Region Nordjylland (årligt gennemsnit: 0,2) i 2016-2020. Det højere antal badeulykker i Region Syddanmark kan skyldes antallet af turister, som er druknet ved Vestkysten. Selvom figuren viser forskelle over tid, skyldes variationerne med stor sandsynlighed tilfældigheder, da tallene er små.

Figur 25. Fatale badeulykker 2001-2020, opdelt på regioner og år. Årligt gennemsnit.

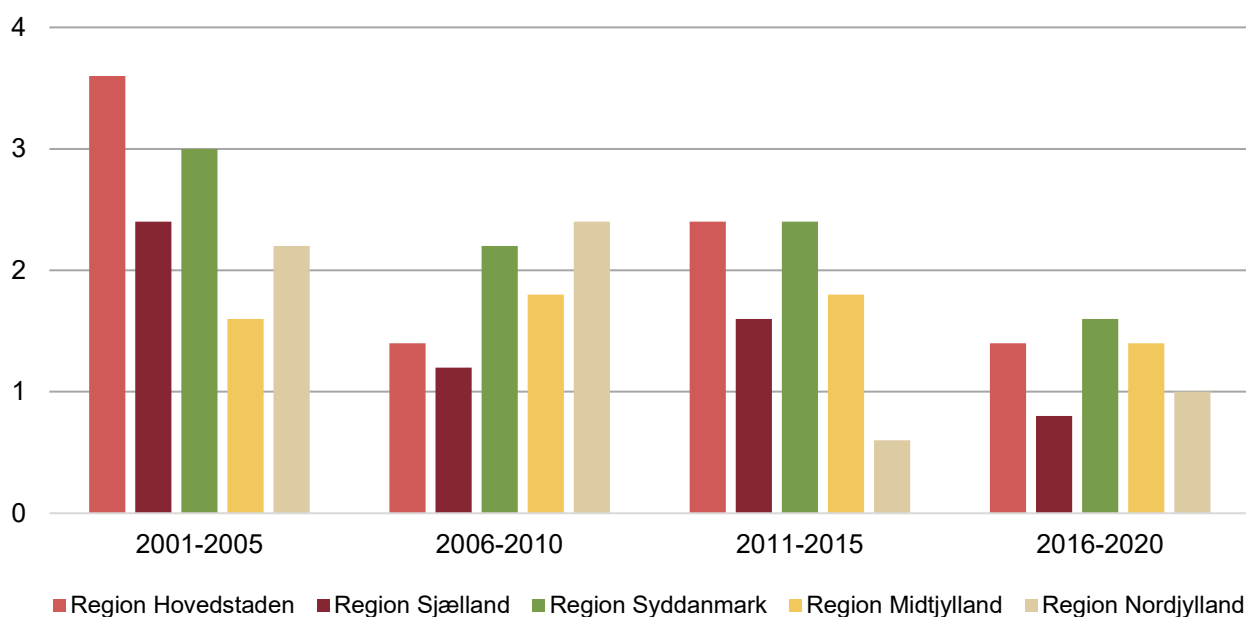
Figur 26 viser, at der i Region Sjælland var flest drukneulykker i forbindelse med fritidsaktiviteter i båd (årligt gennemsnit: 3,0) i 2016-2020 end i de øvrige regioner. Forklaringen kan muligvis være, at Region Sjælland har farvand, som ofte benyttes af sejlere og fritidsfiskere.

Figur 26. Fatale drukneulykker i forbindelse med fritidsaktiviteter i båd 2001-2020, opdelt på regioner og år. Årligt gennemsnit.

Figur 27 viser, at der har været et fald i gennemsnittet af antallet af drukneulykker i relation til færdsel på havn fra 2001 til 2020, men forskellene kan skyldes tilfældigheder grundet få druknehændelser. I 2016-2020 var der under to druknehændelser i relation til færdsel på havn om året på tværs af regionerne.

Figur 27. Fatale drukneulykker ved færdsel på havn 2001-2020, opdelt på regioner og år. Årligt gennemsnit.

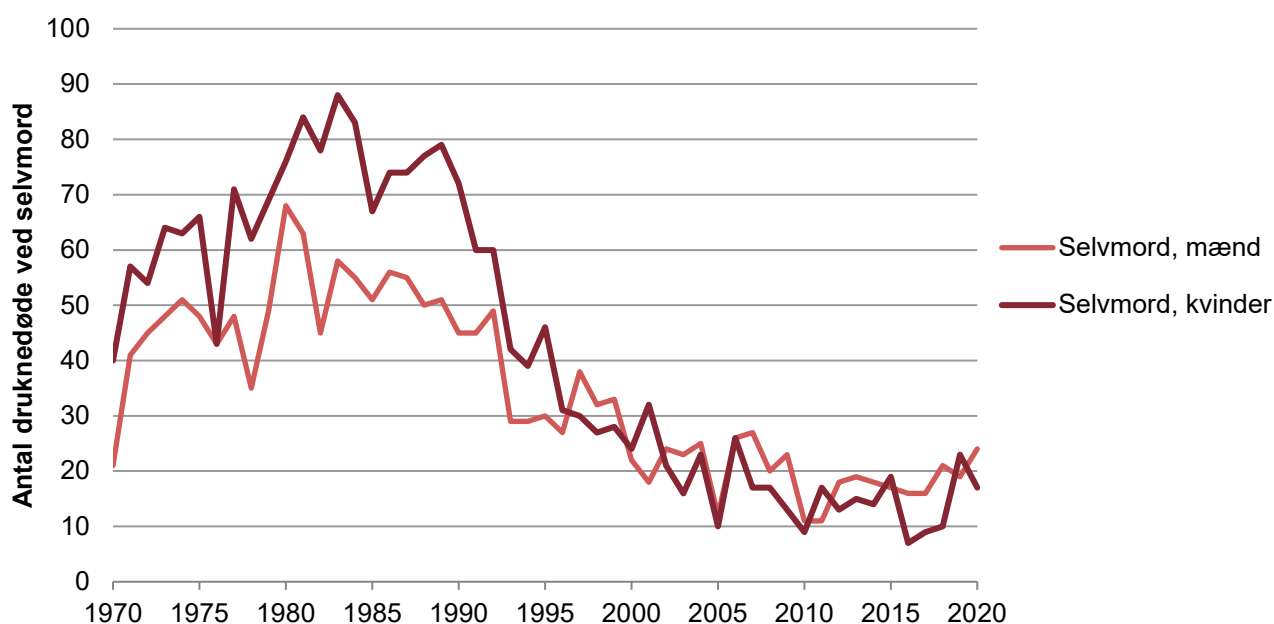
4. Selvmord ved drukning

I dette afsnit præsenteres forekomsten og karakteristikkene af druknedødsfald som følge af selvmord. Herunder beskrives fordelingen af køn og alder over tid, samt hvor druknehændelsen fandt sted.

4.1 Omfang og udvikling

I perioden 2001-2020 døde 734 personer af drukning som følge af selvmord. Antallet af selvmord ved drukning har været faldende siden 1970, men har været nogenlunde stabilt siden 2001 og frem til 2020 (figur 28). I 2020 var der flere mænd (58,5 %) end kvinder (41,5 %) blandt selvmords-ofrene.

Figur 28. Selvmord ved drukning 1970-2020, opdelt på køn. Antal.

Figuren omfatter alene danskere, dvs. personer med fast bopæl i Danmark.

Selv mord ved drukning var hyppigst blandt personer på 45 år eller ældre og særligt blandt de 75+-årige (tabel 24). Det årlige gennemsnit for selvmord ved drukning er faldet i perioden 2001-2020 i aldersgrupperne 45-54 år og 55-64 år.

Tabel 24. Selvmord ved drukning 2001-2020, opdelt på alder og år. Årligt gennemsnit.

	2001-2005	2006-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit	Incidensrate ¹ pr. 100.000
15-24 år	1,0	0,2	0,8	2,4	1,1	0,2
25-34 år	2,2	2,2	1,6	1,6	1,9	0,3
35-44 år	4,6	2,6	3,2	3,2	3,4	0,4
45-54 år	8,6	7,4	4,6	2,6	5,8	0,7
55-64 år	9,2	8,4	6,8	5,4	7,5	1,1
65-74 år	7,4	7,8	7,4	8,6	7,8	1,5
75+ år	9,6	9,6	8,6	8,4	9,1	2,2
Total	42,6	38,2	33,6*	32,4*	36,7	0,7

¹Incidensrate er her et udtryk for antallet af druknetilfælde per år blandt danskere.

* Én person med uoplyst alder

4.2 Sted for hændelsen

Havne var det sted, hvor flest personer valgte at tage deres eget liv (31,5 %), mens kyst og strand (19,2 %) samt søer (15,3 %) var næsthøypigste steder for druknehændelserne (tabel 25). Derudover var der blandt mandlige ofre en større andel, der benyttede broer (13,8 %) til at springe ud fra, samt druknede sig i vandløb, å eller kanal (9,5 %), mens flere kvinder (6,6 %) end mænd (3,3 %) begik selvmord ved at drukne sig i badekar.

Tabel 25. Selvmord ved drukning 2001-2020, opdelt på sted og køn. Antal og procent.

	Mænd	Procent	Kvinder	Procent	I alt	Procent
Åbent hav / fjord	7	1,8 %	13	3,9 %	20	2,7 %
Havn	136	34,0 %	95	28,4 %	231	31,5 %
Sø	55	13,8 %	57	17,1 %	112	15,3 %
Kyst / strand	68	17,0 %	73	21,9 %	141	19,2 %
Svømmebassin / havnebad	3	0,8 %	3	0,9 %	6	0,8 %
Badekar	13	3,3 %	22	6,6 %	35	4,8 %
Bro	55	13,8 %	18	5,4 %	73	10,0 %
Vandløb / å / kanal	38	9,5 %	20	6,0 %	58	7,9 %
Andet	17	4,3 %	20	6,0 %	37	5,0 %
Uoplyst	8	2,0 %	13	3,9 %	21	2,9 %
I alt	400	100,0 %	334	100,0 %	734	100,0 %

4.3 Årsager til selvmord ved drukning

En gennemgang af dødsattester i perioden 2001-2020, hvor døds måden var selvmord ved drukning, viser, at ofrene ofte led af depression. Ved størstedelen af selvmordene grundet drukning var depression beskrevet som en medvirkende faktor til selvmordet. I det hele taget blev sygdom i egen eller i nærmeste familie og psykiske lidelser hyppigt beskrevet som bagvedliggende årsager til selvmordet. En del led af psykiske lidelser, såsom skizofreni, bipolar lidelse samt paranoia, mens andre led fysisk og psykisk på grund af svær sygdom og stærke smerter. Ofte var et alkohol- og/eller medicinmisbrug gået forud for selvmordet. Derudover skete en del af selvmordene i forbindelse med svære begivenheder i eget eller familiens liv, fx hvis ægtefællen eller et barn døde, personen fik stillet en alvorlig eller uhelbredelig sygdomsdiagnose, mistede sit arbejde eller gik konkurs.

5. Sygehusbehandlede drukneofre

Langt fra alle druknehændelser har dødelig udgang. Flertallet af personer, som har været tæt på at drukne bliver reddet eller redder sig selv, inden tilstanden bliver livstruende, og uden at der er behov for yderligere behandling. Disse tilfælde bliver i almindelighed ikke registreret. I TrygFondens befolkningsundersøgelse fremgår det, at hver fjerde dansker har været ude for en nærdrukning, og at de oftest sker i barndommen [14]. I enkelte tilfælde er tilstanden så kritisk, at personen (drukneofferet) bliver indbragt til behandling på et sygehus. Tabel 26 og tabel 27 omfatter personer, der er indbragt til behandling på et sygehus enten med en druknediagnose eller med en nedkølingsdiagnose, hvor ulykkesstedet samtidigt er angivet som vand eller hav. Sidstnævnte er for at undgå at medtage personer, der er faldet om vinteren og som er fundet i nedkølet tilstand grundet kulde. Personer, der blev erklæret døde ved, eller kort efter ankomsten til sygehuset, er ikke medtaget i analyserne. Nogle af de sygehusbehandlede drukneofre dør trods behandlingen.

I 2020 overlevede 74 sygehusbehandlede drukneofre, hvoraf 10 (13,5 %) af disse var børn i alderen 0-4 år, mens 31 (41,9 %) var 40 år eller ældre (tabel 26).

Tabel 26. Overlevende sygehusbehandlede drukneofre 2019 og 2020, opdelt på alder. Antal.

	2019	2020
0-4 år	15	10
5-9 år	4	4
10-14 år	5	5
15-19 år	8	9
20-29 år	15	5
30-39 år	4	5
40-59 år	22	16
60+ år	14	15
Uoplyst	1	5
I alt	88	74

I perioden 2005-2020 blev der registreret flest sygehusbehandlede drukneofre blandt personer på 40 år eller ældre (tabel 27). Data fra tidligere end 2005 er ikke tilgængelige. I modsætning til de druknedøde, ses et stort antal sygehusbehandlede drukneofre blandt børn og unge. Omstændighederne omkring de druknehændelser, der førte til sygehusbehandling, er ikke undersøgt nærmere.

Tabel 27. Overlevende sygehusbehandlede drukneofre 2005-2020, opdelt på alder og år.
Årligt gennemsnit.

	2005-2010	2011-2015	2016-2020	Gennemsnit	Total
0-4 år	12,7	8,6	12,0	11,2	179
5-9 år	8,5	8,6	6,0	7,8	125
10-14 år	6,3	4,8	5,0	5,4	86
15-19 år	3,3	7,6	8,4	6,3	111
20-29 år	7,7	7,6	11,2	8,8	141
30-39 år	5,0	5,6	4,4	5,0	80
40-59 år	12,0	16,6	14,4	14,2	227
60+ år	9,5	14,2	12,6	11,9	190
I alt*	65,0	73,6	81,0	72,7	1.163

* Inkluderer udlændinge og andre hvor alder ikke er registreret.

6. Datamateriale og metode

6.1 Datamateriale

Undersøgelsen er baseret på følgende datakilder¹:

- 1) Dødsårsagsregistret fra Sundhedsstyrelsen/Statens Serum Institut/Sundhedsdatastyrelsen².
- 2) Dødsattester for druknede danskere og i et vist omfang udlændinge fra Sundhedsstyrelsen/Statens Serum Institut/Sundhedsdatastyrelsen².
- 3) Rapporter over redningsaktioner i danske farvande, politirapporter og avisartikler samlet af Søsportens Sikkerhedsråd, Søfartsstyrelsen (for perioden 2002-2020).
- 4) Informationer fra aviser og andre medier indsamlet af TrygFonden (2009-2020) og Rådet for Større Bade- og Vandsikkerhed (2007-2020), suppleret med søgninger i Infomedia og på internettet.
- 5) Oplysninger om danskere druknet i udlandet fra SOS International.
- 6) Landspatientregistret fra Sundhedsstyrelsen/Statens Serum Institut/Sundhedsdatastyrelsen³.

1) Dødsårsagsregisteret

Registeret rummer data om alle dødsfald blandt personer med fast bopæl i Danmark, og som er døde i Danmark. Registeret er aktuelt opdateret til og med 2020. I perioden 2001-2006 blev dødsattesterne indsendt til Sundhedsstyrelsen på papir, men fra 2007 sker indberetning via en elektronisk formular. Registeret dannes ud fra oplysninger på dødsattesten, der er udfyldt af en læge ved ligsyn. Dødsattesten er primært et retsligt dokument, der attesterer, at en læge har konstateret sikre dødstegn ved ligsynet, og at liget må begravnes. Dødsattesten rummer tillige oplysninger om den tilgrundliggende og de medvirkende årsager til dødsfaldet og en angivelse af den formodede dødsårsag: naturlig død (sygdom), ulykke, selvmord, drab eller ubestemt dødsårsag. Dødsårsag kodes i overensstemmelse med WHO's retningslinjer og ud fra den internationale sygdomsklassifikation. I perioden 1970-1993 anvendtes ICD-8 og siden 1994 ICD-10⁴. Den tidligere klassifikation, ICD-8, rummede ikke de samme muligheder for at karakterisere dødsårsagen som ICD-10, hvor der er specifikke koder, der kan tilkendegive en række ydre omstændigheder ved dødsfald betinget af ulykke, selvmord eller drab.

1 Ved bilagstabellerne omtales denne oparbejdning af data om druknedødsfald som SIF's druknestatistik.

2 Statens Serum Institut overtog i 2012 opgaven med sundhedsdokumentation fra Sundhedsstyrelsen, herunder driften af sundhedsregistre. I 2015 blev Sundhedsdatastyrelsen oprettet, og overtog opgaven fra Statens Serum Institut.

3 Statens Serum Institut overtog i 2012 opgaven med sundhedsdokumentation fra Sundhedsstyrelsen, herunder driften af sundhedsregistre. I 2015 blev Sundhedsdatastyrelsen oprettet, og overtog opgaven fra Statens Serum Institut.

4 ICD er WHO's internationale system til klassifikation af sygdomme og andre helbredsrelaterede lidelser. ICD er en forkortelse for International Classification of Diseases. ICD-10 er således den tiende udgave af dette system.

Det er den læge, der udsteder dødsattesten, som påfører den tilgrundsiggende dødsårsag og eventuelle medvirkende dødsårsager og angiver døds måden, dvs. naturlig død, ulykke, selvmord, drab (vold) eller uoplyst døds måde. Lægen angiver også de tilhørende ICD-10 koder for dødsårsager og disse registreres i Dødsårsagsregisteret.

Dødsårsagsregisteret indeholder bl.a. oplysninger om dødsdato, dødssted/findested, bopælskommune, dødsårsager og døds måde samt angivelse af, hvilken type ligsyn der er udført, enten ligsyn ved egen læge eller sygehuslæge eller retslægeligt ligsyn, som udføres af en embedslæge og politi. Registeret rummer også oplysning om, hvorvidt der er foretaget en obduktion med henblik på at fastslå dødsårsag og døds måde.

Praksis for udstedelse af dødsattest

Ethvert dødsfald i Danmark, der ikke umiddelbart skønnes at være forårsaget af sygdom eller alderdom, skal anmeldes til politiet, der sammen med den stedlige embedslæge afgør, om der skal afholdes et retslægeligt ligsyn, og her tages stilling til, om der skal foretages yderligere undersøgelser af dødsfaldet, obduktion eller retskemiske analyser. Det betyder, at alle dødsfald ved drukning undersøges af politiet, som har pligt til at indhente en række oplysninger om omstændighederne ved dødsfaldet, såsom hvornår afdøde sidst var set i live, findested, tidligere selvmordsforsøg, psykisk sygdom, særlige livsbegivenheder forud for dødsfaldet m.m. Disse oplysninger videregives til den embedslæge, der afholder ligsynet sammen med politiet, og det er ud fra disse oplysninger og en undersøgelse af liget, at embedslægen træffer afgørelse om døds måde, dvs. om drukningen var at betragte som et selvmord, ulykke eller evt. et drab. I en række tilfælde kan døds måden ikke fastslås ud fra oplysningerne, og døds måden angives da som ubestemt.

2) Gennemgang af dødsattester for danskere druknet i Danmark

Til den mere detaljerede analyse af drukning i perioden 2001-2020 har vi opbygget et datasæt over druknedødsfald baseret på oplysninger fra kopier af dødsattester og de supplerende kilder. Dødsattester indhentet til dette datasæt blev udvalgt fra følgende dødsårsager, der angiver drukning: V90, V92, W65-W74, X31, X38, X39, X71, X92, Y21 eller en af diagnoserne T68 (nedkøling), T75.1 (drukning).

Datasættet inkluderer både umiddelbare druknedødsfald og dødsfald kodet som senfølge af drukneulykke, så længe drukneulykken skete i den undersøgte periode 2001-2020. Dødsfald, som ikke skyldtes drukning, blev ekskluderet efter en gennemgang af dødsattesten. Dette drejer sig primært om dødsfald som følge af nedkøling, der ikke er sket i vand, samt om dødsfald, der førte til, at man faldt i vandet. Dødsattesterne bør indeholde en beskrivelse af omstændighederne omkring dødsfaldet, herunder oplysninger om afdødes sidste gøremål, livssituation og helbred. Disse oplysninger gives af vidner, læger og afdødes familie og venner, men oplysningerne mangler i en række tilfælde. Derudover indeholder dødsattesterne oplysninger om eventuel obduktion, hvis en sådan er udført, og disse oplysninger havde forrang, hvis de var modstridende med andre oplysninger i dødsattesterne.

Som følge af ændringerne mht. elektronisk indberetning viste det sig, at oplysningerne på dødsattesten i perioden 2007 og frem ofte var mere mangelfulde end i tidligere år. Vi har derfor fundet det væsentligt at supplere med andre datakilder for denne periode.

Til belysning af, hvor mange udlændinge der drukner i Danmark, søgte vi oplysninger i Sundhedsstyrelsens/Statens Serum Instituts arkiver, som indeholder kopier af dødsattester for udlændinge, der er døde i Danmark. Vi håndsorterede alle dødsattester i perioden 2001-2006 samt 2009-2010 og fandt de tilfælde, hvor drukning var anført som dødsårsag. For årene 2007, 2008 og 2011 fandt og leverede Sundhedsstyrelsen de relevante kopier af dødsattester til os. Sundhedsstyrelsen oplyser, at der er enkelte dødsattester, som aldrig når deres arkiver, da der ikke tages kopi, før dødsattesten sendes med liget tilbage til hjemlandet. Derudover var en del af dødsattesterne mangelfulde, hvorfor det ikke i alle tilfælde har været muligt at afgøre, om drukning var årsag til dødsfaldet. Disse dødsfald er ikke medtaget i nærværende rapport. I de senere år er oplysninger om udlændinge druknet i Danmark alene baseret på oplysninger fra presseklip.

3) Informationer fra Søsportens Sikkerhedsråd

Søsportens Sikkerhedsråd samler oplysninger om redningsaktioner til havs, herunder redningsrapporter, politirapporter, dødsattester og avisudklip. Disse blev gennemgået for perioden fra 2002 og frem for at undersøge, om der var tilfælde af druknedød, som ikke var registreret i Dødsårsagsregisteret, og for at finde de relevante oplysninger for disse dødsfald. Oplysninger for 2001 var ikke tilgængelige.

4) Informationer fra aviser og andre medier

Vi har benyttet oplysninger fra Rådet for Større Bade- og Vandsikkerheds offentliggjorte oplysninger om badeulykker, primært baseret på avisartikler for 2007 og 2008. Fra 2009 og frem har vi desuden haft adgang til rådets opgørelser over presseklip for alle drukneulykker. For 2009 og frem er presseklip vedr. drukning indsamlet af TrygFonden indgået som yderligere supplement. I perioden 2007 og frem har vi i tilfælde, hvor oplysninger manglede om druknedødsfaldet, søgt i Infomedica samt på internettet for at finde yderligere oplysninger, som kunne belyse ulykkessted og hændelsen, herunder døds måden.

5) Informationer fra SOS International

SOS International har været behjælpelige med at stille data til rådighed om danskere som døde på grund af drukning i udlandet, og som har brugt deres assistance til hjemtransport eller andet.

6) Landspatientregisteret

Landspatientregisteret (LPR) blev etableret i 1977 og indeholder data om alle indlæggelser, ambulante kontakter og skadestuebesøg på de danske hospitaler (offentlige og private) [15]. Til alle registreringer tilknyttes en hoveddiagnose (aktionsdiagnose) samt eventuelle bidiagnoser opgjort ved

ICD-10 diagnosekoder. Dette gør det muligt at udtrække oplysninger om indlæggelser og sygehusbehandling af overlevende drukneofre. I denne undersøgelse anvendes LPR-data vedrørende druknerelaterede diagnoser, hvor T68 (nedkøling) eller T75.1 (drukning) er hoved- eller bidiagnose, eller skademekanismen er drukning/nærdrukning.

6.2 Opgørelse af druknedødsfald, aktivitet og sted

Druknedødsfald: Inklusion af dødsfald grundet drukning har som udgangspunkt været, at den tilgrundliggende dødsårsag på dødsattesten var angivet som drukning (latin: submersio). Dødsfald som følge af nedkøling i vand samt dødsfald, hvor dødsårsagen angives som en følgevirkning af drukning, er også medtaget, da det kan være svært at bestemme den egentlige årsag til druknedødsfaldet. Medtaget er også dødsfald, hvor dødsårsagen angives som en følgevirkning af nærdrukning. Senfølgerne medregnes, da dette netop angiver, at drukning er den tilgrundliggende årsag til dødsfaldet. Ved flere dødsfald har en obduktion fundet sted, og i disse tilfælde har det været dødsårsagen bestemt ved obduktion, som var den bestemmende faktor. Dødsfald i vandet, hvor den tilgrundliggende årsag er andet end drukning, fx dykkersyge eller hjertestop, er ikke inkluderet i undersøgelsen.

Blandt ulykkestyper, der inkluderes, er følgende:

- Drukning i vand
- Drukning i andre flydende medier (fx gylle)
- Senfølge af ikke-fatal druknehændelse
- Dødsfald som følge af nedkøling i vand

Fejlkodning af dødsårsag på dødsattesten kan forekomme. Således kan det ikke udelukkes, at dødsfald som følge af hjerteanfald eller lignende, mens man er i vandet, undertiden kodes som drukning på dødsattesten og derfor medtages i indeværende undersøgelse, hvis anfaldet og døden indtræffer, mens afdøde var i vand. Omvendt kan dødsfald, hvis egentlige årsag var drukning, blive kodet som hjerteanfald og ikke drukning på dødsattesten, og i sådanne tilfælde vil druknetilfældet ikke optræde i denne rapport. I praksis er der en række tilfælde, hvor der er information om, at personen er druknet via presseklip, men hvor der ikke er fundet en dødsattest, der angiver drukning som dødsårsag. I disse tilfælde er der foretaget en vurdering ud fra de tilgængelige oplysninger. Hvis der er tale om en udlænding, eller hvis liget ikke er fundet, er personen registreret som druknet. Hvis personen har ligget så længe i vandet, at dødsårsagen ikke kan bestemmes, registreres denne også som druknet. Hvis der er klare tegn på, at personen er død af hjertestop, er vedkommende ikke medtaget.

Døds måde: Angiver, om dødsfaldet skyldtes henholdsvis ulykke, drab, selvmord eller er ubestemt med hensyn til døds måde (typisk fordi det ikke kan afgøres, om der er tale om en ulykke eller selvmord).

Danskere: Refererer i rapporten til herboende personer med en registreret fast bopæl i Danmark på dødstidspunktet. Danskere døde i udlandet registreres ikke i Dødsårsagsregisteret og er således ikke inkluderet i hovedanalyserne i rapporten, men er opgjort i én særskilt tabel i rapporten.

Udlændinge: Anvendes i rapporten om personer uden en fast bopæl i Danmark, som er druknet i Danmark. Typisk vil der være tale om turister, fritidssejlere eller erhvervsfiskere, men også danskere bosat i udlandet. Grønlændere og færingers betragtes i denne sammenhæng som udlændinge.

Aktivitetskode

Aktivitetskoden beskriver, hvad afdøde beskæftigede sig med, da ulykken skete. Opdelingen i forskellige aktiviteter har taget udgangspunkt i en tidligere analyse af drukneulykker i Danmark 1989-1993 af Jens Steensberg [16]. Denne aktivitetskodning er valgt, da den giver et godt indblik i, hvilke forskellige typer af vandrelaterede aktiviteter, der hovedsageligt ses i forbindelse med drukneulykker. Aktivitetskategorierne er samtidig brugbare til at påpege de forskellige forebyggelsesområder, som må medtænkes i en analyse af drukneulykker i Danmark. Spørgsmålet om aktivitet er ikke relevant, når der er tale om selvmord, og variabelen anvendtes derfor alene ved analyse af drukneulykker. Kategorierne er beskrevet i afsnit 3.1.

Stedkoden

Stedkoden har, som aktivitetskoden, sit afsæt i kodningen anvendt af Steensberg (1998) [16], da denne opdeling giver det fornødne overblik over, hvor drukning finder sted, og da en sammenligning over tid derved bliver mulig. Dog er kategorierne 'vandløb/å/kanal' samt 'bro' tilføjet for at øge præcisionen af stedangivelse, og fordi begge kategorier indeholder et forholdsmæssigt stort antal druknedødsfald. Stedkoderne er oplistet i tekstboksen i afsnit 3.1.

I rapporten er det sikret, at enkeltpersoner ikke kan identificeres. Dette er sket på flere måder. I krydstabeller er det ikke muligt ud af en oplysning at finde yderligere oplysninger om enkeltpersoner. På figurer er sted for drukneulykken ikke vist, hvis denne er sket ved på afdødes bopæl. Det skal dog understreges, at for langt de fleste drukneulykker er oplysninger om druknested, alder mv. i forvejen tilgængelige i åbne kilder.

6.3 Revurdering af døds måde

Ved gennemlæsningen af dødsattesterne var der i en række tilfælde umiddelbar tvivl om klassifikationen af døds måde. Der er derfor gennemført en revurdering af dødsattesterne med henblik på tolkningen af døds måde. Denne revurdering er foretaget med baggrund i erfaring inden for retsmedicin og kodepraksis i Sundhedsstyrelsens medicinalstatistiske afdeling. Døds måde ved hvert enkelt druknetilfælde er således revurderet ud fra en gennemgang af oplysningerne på dødsattesten, hvor oplysninger om omstændigheder ved drukning, findested og forudgående omstændigheder har haft betydning. De seneste år er der dog kun i meget begrænset omfang foretaget en revurdering.

Overgangen til elektronisk indberetning af dødsattester betyder som beskrevet, at det er dødsattestudstedende læge, der koder den tilgrundliggende og de medvirkende dødsårsager til Dødsårsagsregisteret. I forhold til tidligere praksis er der på en relativ stor andel af de elektronisk indberettede dødsattester ingen oplysninger om omstændighederne ved dødsfaldet, og i nogle tilfælde mangler der angivelse af døds måde. Der er i Sundhedsstyrelsen i et vist omfang foretaget en omkodning af diagnoserne, og kvaliteten fra 2010 og frem ser ud til at være forbedret betydeligt i forhold til perioden 2007-2009. I nedenstående ses eksemplarer på beskrivelser fra dødsattesterne, der er kodet som henholdsvis ulykke, selvmord og ubestemt døds måde.

Eksempler på beskrivelse kodet som ulykke

Fundet druknet i å med åben gylp. Havde været på værtshus.
Fundet i vandet, formentlig ved at sætte garn.

Eksempler på beskrivelse kodet som selvmord

Fundet i sø, depressiv, tidligere selvmordsforsøg.
Kørt i havnen. Efterladt afskedsbrev.
Fundet livløs i badekar. Overdosis medicin i kroppen.

Eksempler på beskrivelse kodet som ubestemt

Lig fundet i strandkanten.
Fundet i sø. Havde være nedtrykt. Ikke opfattet som selvmordstruet.

For beskrivelse af revurdering af de tidligere års data henvises til de tidligere rapporter [2-12].

Ud af 2.118 dødsfald som følge af drukning i perioden 2001-2020 har det i 193 tilfælde ikke været muligt med rimelig sikkerhed at vurdere, om der er tale om selvmord, ulykke eller drab. Dette betyder, at opgørelser over henholdsvis ulykker og selvmord er forholdsvis sikre, men samtidig også betegner et minimum. I forbindelse med rapporten for 2001-2009 blev druknedødsfald med ubestemt døds måde undersøgt i forhold til øvrige karakteristika med henblik på at vurdere, om der reelt er tale om ulykker eller selvmord. I denne forbindelse blev der set på den druknedes køn, årstiden for drukning og sted for drukningen. Denne analyse gav intet entydigt resultat, men indikerede, at gruppen indeholdt såvel drukneulykker som selvmord.

6.4. Datakvalitet

For årene 2007-2020 var kun ca. 95-96 % af dødsattesterne indsendt. Der kan derfor være et antal druknedødsfald, som vi ikke finder igennem Dødsårsagsregisteret. De fleste af disse druknedødsfald er formodentlig fundet i forbindelse med gennemgangen af redningsaktioner, badeulykker samt avisclip.

Oplysninger om druknede udlændinge er generelt mangelfulde. Det har kun været muligt at skaffe dødsattester for udlænding i årene 2005-2011, og selv i disse år har de været mangelfulde. Oplysninger om druknede udlændinge er derfor primært baseret på presseklip.

Der kan være fejlkodning af dødsfald, som skyldes drukning, især som senfølge. En analyse af dette baseret på en kobling af Landspatientregisteret med Dødsårsagsregisteret viste dog, at omfanget er relativt begrænset. Der er dog ikke registreret dødsfald som senfølge af drukning de senere år.

Kodningen af dødsårsagen var i visse tilfælde usikker, da der ofte mangler tilstrækkelige oplysninger til at afgøre, om der er tale om en ulykke eller selvmord, især når der ikke er fundet dødsattester. Derfor blev dødsårsagen vurderet efter en række kriterier, men alligevel må dødsårsagen anses for at være usikker i visse tilfælde, og dette gælder i særlig grad dødsfald i 2008.

Der er desuden tilfælde, hvor der er usikkerhed, om døden skyldes drukning eller ildebefindende, fx i forbindelse med hjertetilfælde. Da der kun i få tilfælde er foretaget obduktion, er dødsårsagen ikke altid klar. Også her er der sket en revurdering af, om dødsfaldet skyldtes drukning. I søgningen af dødsattester er der benyttet relevante diagnoser relateret til drukning, men hvis der er angivet uoplyst dødsårsag, indgår dødsattesten ikke i materialet. I disse tilfælde er der benyttet oplysninger fra de øvrige kilder.

Referencer

1. van Beeck EF, Branche CM, Szpilman D, Modell JH, Bierens JJ. A new definition of drowning: towards documentation and prevention of a global public health problem. *Bulletin of the World Health Organization*. 2005;83:853-6.
2. Toft AMH, Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark, 2001-2005-og udviklingen 1970-2006: Syddansk Universitet. Statens Institut for Folkesundhed; 2009.
3. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark, 2001-2008-og udviklingen 1970-2008. 2010.
4. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. DRUKNEDØDSFALD I DANMARK, 2001-2009 - OG UDVIKLINGEN 1970-2009. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU; 2011.
5. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark, 2001-2010-og udviklingen 1970-2010: Statens Institut for Folkesundhed; 2012.
6. Møller H, Laursen B, Helweg-Larsen K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2011-og udviklingen 1970-2011. 2013.
7. Møller H, Laursen B. DRUKNEDØDSFALD I DANMARK, 2001-2012-OG UDVIKLINGEN 1970-2012. 2014.
8. Laursen B, Jørgensen SE, Juel K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2013: og udviklingen 1970-2013. 2015.
9. Laursen B, Juel K. Druknedødsfald i Danmark 2001-2014: Og udviklingen 1970-2014. 2016.
10. Bjarne Laursen. Druknedødsfald i Danmark 2001-2016 - og udviklingen 1970-2015. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU; 2017.
11. Møller SP, Laursen B. Druknedødsfald i Danmark 2001-2016 - og udviklingen 1970-2016. København: Statens Institut for Folkesundhed, SDU; 2018.
12. Møller SP, Laursen B. Druknedødsfald i Danmark: 2001-2017–og udviklingen 1970-2017. 2019.
13. Pajunen T, Vuori E, Vincenzi FF, Lillsunde P, Smith G, Lunetta P. Unintentional drowning: role of medicinal drugs and alcohol. *BMC Public Health*. 2017;17(1):1-10.
14. TrygFonden Kystlivredning. Sæsonrapport 2011 - Sådan øger vi vandsikkerheden i Danmark. TrygFonden; 2011.
15. Lynge E, Sandegaard JL, Rebolj M. The Danish national patient register. *Scandinavian journal of public health*. 2011;39(7_suppl):30-3.
16. Steensberg J. Epidemiology of accidental drowning in Denmark 1989–1993. *Accident Analysis & Prevention*. 1998;30(6):755-62.

Bilagstabeller

Tabel B1. Antal druknedødsfald i Danmark i perioden 1970-2020 opdelt på døds måde og år. Kun danskere.

	Ulykker	Selv mord	Ubestemt, drab	I alt
1970	139	61	13	213
1971	116	98	17	231
1972	127	99	12	238
1973	104	112	17	233
1974	121	114	13	248
1975	114	114	19	247
1976	79	86	13	178
1977	90	119	24	233
1978	77	97	10	184
1979	87	118	21	226
1980	94	144	25	263
1981	136	147	24	307
1982	101	123	22	246
1983	94	146	30	270
1984	67	138	19	224
1985	68	118	21	207
1986	67	130	21	218
1987	84	129	21	234
1988	83	127	16	226
1989	78	130	25	233
1990	72	117	23	212
1991	87	105	34	226
1992	51	109	22	182
1993	65	71	22	158
1994	85	68	22	175
1995	56	76	23	155
1996	48	58	25	131
1997	58	68	17	143
1998	55	59	14	128
1999	69	61	5	135
2000	52	46	24	122
2001	65	50	10	125
2002	58	45	9	112

2003	68	39	10	117
2004	53	48	13	114
2005	63	22	9	94
2006	57	52	9	118
2007	59	44	12	115
2008	44	37	15	96
2009	49	36	11	96
2010	40	20	8	68
2011	37	28	7	72
2012	52	31	12	95
2013	44	34	5	83
2014	49	32	8	89
2015	27	36	9	72
2016	39	23	7	69
2017	45	25	6	76
2018	60	31	3	94
2019	52	42	7	101
2020	49	41	7	97
I alt	3.634	3.904	791	8.329

Kilder: Dødsårsagsregisteret (1970-2000) og SIF's druknestatistik (2001-2020).

Tabel B2. Antal fatale drukneulykker i Danmark i perioden 1970-2020 opdelt på år, køn og alder.
Kun danskere.

	Mænd 0-24 år	Kvinder 0-24 år	Mænd 25-64 år	Kvinder 25-64 år	Mænd 65+ år	Kvinder 65+ år	Ulykker i alt
1970	57	10	57	5	8	2	139
1971	54	9	40	6	6	1	116
1972	47	12	56	6	6	0	127
1973	31	7	50	4	9	3	104
1974	35	9	55	4	13	5	121
1975	38	7	52	6	9	2	114
1976	35	2	37	1	4	0	79
1977	36	4	38	4	8	0	90
1978	16	7	36	4	12	2	77
1979	25	8	44	1	7	2	87
1980	28	10	47	5	2	2	94
1981	36	8	73	6	9	4	136
1982	26	2	49	7	14	3	101
1983	17	2	53	3	15	4	94
1984	18	4	33	1	9	2	67
1985	15	1	40	3	7	2	68
1986	10	2	41	4	10	0	67
1987	16	3	48	3	10	4	84
1988	22	10	37	4	9	1	83
1989	18	2	40	4	8	6	78
1990	16	1	41	3	10	1	72
1991	17	2	49	9	7	3	87
1992	15	4	25	3	3	1	51
1993	13	2	38	4	4	4	65
1994	15	5	37	5	15	8	85
1995	10	1	31	3	10	1	56
1996	11	1	18	7	9	2	48
1997	15	1	27	3	10	2	58
1998	8	1	27	7	10	2	55
1999	7	1	41	3	14	3	69
2000	12	2	28	4	5	1	52
2001	12	2	36	4	10	1	65
2002	8	1	31	4	11	3	58
2003	4	1	34	6	18	5	68
2004	9	5	25	4	7	3	53

2005	7	0	36	7	10	3	63
2006	9	2	33	3	9	1	57
2007	6	0	35	6	9	3	59
2008	9	0	17	4	11	3	44
2009	2	1	31	4	9	2	49
2010	2	1	16	4	14	3	40
2011	4	1	19	3	7	3	37
2012	2	0	36	4	9	1	52
2013	5	1	20	3	11	4	44
2014	1	0	33	2	11	2	49
2015	2	0	7	3	12	3	27
2016	2	0	19	2	15	1	39
2017	7	2	15	2	18	1	45
2018	5	0	18	3	27	7	60
2019	7	1	23	1	17	3	52
2020	2	0	22	2	19	4	49
I alt	824	158	1.794	203	526	129	3.634

Kilder: Dødsårsagsregisteret (1970-2000) og SIF' druknestatistik (2001-2020).